

Ikt. sz.: ISB/35-1/2012.

ISB-7/2012. sz. ülés
(ISB-66/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Ifjúsági, szociális, családügyi és lakhatási bizottságának**
2012. május 7-én, hétfőn, 9 óra 05 perckor
a Képviselői Irodaház I. emelet II. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	4
<i>Az ülés résztvevői</i>	5
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	6
<i>Balog Zoltán emberi erőforrások miniszterjelölt kinevezés előtti meghallgatása</i>	6
<i>Balog Zoltán miniszterjelölt expozéja</i>	6
<i>Kérdések, vélemények</i>	12
<i>Balog Zoltán miniszterjelölt viszontválasza</i>	19
<i>Határozathozatal</i>	28
<i>Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről:</i>	28
<i>a) A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/6801. szám) (Sneider Tamás, Vágó Sebestyén és Baráth Zsolt (Jobbik) képviselők önálló indítványa)</i>	28
<i>Vágó Sebestyén előterjesztése</i>	28
<i>Határozathozatal</i>	28
<i>b) A megváltozott munkaképességű személyek egyes juttatásainak kompenzációjáról szóló határozati javaslat (H/3802. szám) (Sneider Tamás, Vágó Sebestyén és Baráth Zsolt (Jobbik) képviselők önálló indítványa)</i>	29
<i>Vágó Sebestyén előterjesztése</i>	29
<i>Határozathozatal</i>	29
<i>c) A kommunista korszakban politikai okból kiűntetettek nyugdíj-kiegészítéseinek végleges megszüntetéséről szóló határozati javaslat (H/6845. szám) (Dr. Apáti István, Hegedűs Lorántné, Novák Előd, Szilágyi György és Murányi Levente (Jobbik) képviselők önálló indítványa)</i>	29
<i>Hegedűs Lorántné előterjesztése</i>	29
<i>Asztalosné Zupcsán Erika helyettes államtitkár (NEFMI) állásfoglalása</i>	32
<i>Kérdések, vélemények</i>	32
<i>Hegedűs Lorántné viszontválasza</i>	33
<i>Határozathozatal</i>	36

a) A „roma integráció évtizede” program stratégiai tervéről szóló 68/2007. (VI.28.) OGY határozat módosításáról szóló határozati javaslat (H/6776. szám) (Általános vita) 37

b) A „roma integráció évtizede” program stratégiai terve és a nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia – mélyszegénység, romák – összhangjáról szóló jelentés (J/6775. szám) (Általános vita) 37

c) A „roma integráció évtizede” program stratégiai terve és a nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák – összhangjáról szóló jelentés elfogadásáról szóló határozati javaslat (H/....szám) (Az Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottság önálló indítványa) (Általános vita) 37

Dr. Ulicska László (KIM) szóbeli kiegészítése 37

Kérdések, vélemények 38

Dr. Ulicska László (KIM) viszontválasza 46

Határozathozatal 47

Napirendi javaslat

1. Balog Zoltán emberi erőforrások miniszterjelölt kinevezés előtti meghallgatása
 2. Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről:
 - a) A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/6801. szám)
(Sneider Tamás, Vágó Sebestyén és Baráth Zsolt (Jobbik) képviselők önálló indítványa)
 - b) A megváltozott munkaképességű személyek egyes juttatásainak kompenzációjáról szóló határozati javaslat (H/6802. szám)
(Sneider Tamás, Vágó Sebestyén és Baráth Zsolt (Jobbik) képviselők önálló indítványa)
 - c) A kommunista korszakban politikai okból kitüntetettek nyugdíj-kiegészítéseinek végleges megszüntetéséről szóló határozati javaslat (H/6845. szám)
(Dr. Apáti István, Hegedűs Lorántné, Novák Előd, Szilágyi György és Murányi Levente (Jobbik) képviselők önálló indítványa)
 3. a) A „roma integráció évtizede” program stratégiai tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat módosításáról szóló határozati javaslat (H/6776. szám)
(Általános vita)
 - b) A „roma integráció évtizede” program stratégiai terve és a nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia - mélyszegénység, gyermekszegénység, romák - összhangjáról szóló jelentés (J/6775. szám)
(Általános vita)
 - c) A „roma integráció évtizede” program stratégiai terve és a nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia - mélyszegénység, gyermekszegénység, romák - összhangjáról szóló jelentés elfogadásáról szóló határozati javaslat (H/.... szám)
(Az Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottság önálló indítványa)
(Általános vita)
4. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Sneider Tamás** (Jobbik), a bizottság elnöke

Talabér Márta (Fidesz), a bizottság alelnöke
Bábiné Szottfried Gabriella (Fidesz)
Csizi Péter (Fidesz)
Prof. Iván László (Fidesz)
Kapus Krisztián (Fidesz)
Rónaszékiné Keresztes Monika (Fidesz)
Tamás Barnabás (Fidesz)
Dr. Tapolczai Gergely (Fidesz)
Dr. Vas Imre (Fidesz)
Dr. Lanczendorfer Erzsébet (KDNP)
Sáringger-Kenyeres Tamás (KDNP)
Dr. Stágel Bence (KDNP)
Dr. Szanyi Tibor (MSZP)
Dr. Varga László (MSZP)
Baráth Zsolt (Jobbik)
Vágó Sebestyén (Jobbik)
Szűcs Erika (független)

Helyettesítési megbízást adott

Ágh Péter (Fidesz) Tamás Barnabásnak (Fidesz)
Hirt Ferenc (Fidesz) Dr. Tapolczai Gergelynek (Fidesz)
Bábiné Szottfried Gabriella (Fidesz) távoása után Csizi Péternek (Fidesz)
Lakatosné Sira Magdolna (Fidesz) Talabér Mártának (Fidesz)
Székyné dr. Sztrémi Melinda (Fidesz) Prof. Iván Lászlónak (Fidesz)
Dr. Vas Imre (Fidesz) távoása után Kapus Krisztiánnak (Fidesz)
Sáringger-Kenyeres Tamás (KDNP) távoása után Dr. Lanczendorfer Erzsébetnek (KDNP)
Boldvai László (MSZP) Dr. Szanyi Tibornak (MSZP)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Balog Zoltán emberi erőforrások miniszterjelölt
Asztalosné Zupcsán Erika helyettes államtitkár (Nemzeti Erőforrás
Minisztérium)
Hegedüs Lorántné (Jobbik) országgyűlési képviselő
Novák Előd (Jobbik) országgyűlési képviselő
Dr. Ulicska László főosztályvezető-helyettes (Közigazgatási és Igazságügyi
Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 05 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

SNEIDER TAMÁS (Jobbik), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Megjelentek! Kedves Vendégek! Miniszterjelölt Úr! Államtitkár Urak! Mindenkit sok szeretettel köszöntök a mai bizottsági ülésünkön.

Megállapítom, hogy a bizottságunk határozatképes. A helyettesítéseket majd a szavazás előtt ismertetem.

A napirendi javaslat kiküldésre került, és a napirendi javaslatot azzal a pontosítással szeretném előterjeszteni, hogy Balog Zoltán miniszterjelölt úrnak, mint az emberi erőforrás miniszterjelöltjének meghallgatására kerüljön sor. Indoklásként annyit fűznék hozzá, hogy megérkezett miniszterelnök úrnak az Országgyűléshez intézett megkeresése, amelyben arról tájékoztat, hogy a miniszterjelölt úrnak 2012. május 14-ei hatállyal emberi erőforrás miniszterévé történő kinevezését javasolja.

Kérdezem, hogy van-e valakinek ezzel a napirendi javaslattal kapcsolatban bármilyen észrevétele, megfogalmazása. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs, akkor kérem, szavazzunk arról, hogy ezt a napirendi javaslatot felvesszük a mai napirendek közé. Aki ezzel egyetért, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Bizottságunk egyhangúlag egyetértett a napirendi javaslattal.

Ennek tükrében még a napirend elfogadására kerülne sor. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy ki az, aki egyetért a mai napirendi pontokkal, kérem, hogy az, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* A bizottságunk egyhangúlag megszavazta a napirendet.

Soron következik Balog Zoltán emberi erőforrás miniszterjelölt úr meghallgatása. Még egyszer köszöntöm miniszterjelölt urat, Halász János és Soltész Miklós államtitkár urat, és mielőtt megadom miniszterjelölt úrnak a szót, csak szeretném jelezni, hogy a következő bizottsági ülése miniszterjelölt úrnak 11 órakor kezdődik a parlamentben, ezért arra kérek mindenkit, hogy $\frac{3}{4}$ 11-kor legkésőbb ezt a napirendi pontot lehetőleg fejezzük be. Ennek tükrében én arra teszek javaslatot, hogy egy körben fogunk most kérdéseket intézni majd miniszterjelölt úrhoz, miután a programadó beszédét megtartotta.

Ezek után átadom a szót Balog Zoltán miniszterjelölt úrnak.

Balog Zoltán emberi erőforrások miniszterjelölt kinevezés előtti meghallgatása

Balog Zoltán miniszterjelölt expozéja

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások miniszterjelölt: Köszönöm a szót, elnök úr. Én is tisztelettel köszöntöm a bizottság elnökét és a bizottság tagjait is. Bízom benne, hogy a mai meghallgatás az egy közös és eredményes munkának lesz a kezdete.

Ha megengedik, ugyan a házbizottság azt kéri, hogy az ember a személyes életútjával kezdje, én mégis, éppen azért, mert elnök úr is, abszolút a saját hibáján kívül, de nem pontosan idézte a minisztérium új nevét, mert magunk is sokat gondolkoztunk, hogy melyik is a pontos megjelölés. Emberi Erőforrások Minisztériuma, többes számban, ez a javaslat, amit Navracsics miniszter úr beterveztett a parlament elé, erről szeretnék először néhány szót mondani, egyáltalán az egész minisztériumnak a küldetéséről, és aztán térnék rá a személyes életutamnak, illetve a minisztériummal kapcsolatos szakmai elképzeléseknek az ismertetésére.

Ha azt a mondatot mondom, hogy az emberi erőforrás a legnagyobb kincs, akkor már majdnem közelít az ember egy olyan közhelyhez, aminek az a természete, mint általában a közhelyeknek, hogy minél többet idézik, annál inkább kiüresedik. De ez nem a közhelyeknek a hibája, a felelőssége, hanem azoké az embereké, azoké a szervezeteké vagy intézményeké, akik nem veszik komolyan azt, amit mondanak. Én azt szeretném, ahogyan eddig is ebben a minisztériumban, valóban ez legyen a legfőbb érték, a legfontosabb küldetés, hogy az emberi

erőforrás legyen a legnagyobb kincs, hiszen amikor fejlődésről beszélünk egy országnak az esetében, akkor három tényezőt érdemes figyelembe vennünk. Az egyik az a gazdasági fejlődés, ami nélkül természetesen semmi nincs, a másik az a társadalmi tőkének a fejlettsége, én ezt nevezem emberi erőforrásnak, a harmadik pedig egy fejlődésnek a fenntarthatósága, hogy ne a jövő generációknak a kárára, számlájára költsünk és éljünk a jelenben.

Ha kizárólag a gazdasági növekedésnek rendelünk alá mindent, akkor az negatív hatással van, mindenképpen rombolja a másik kettőt, akár a fejlődésnek a fenntarthatóságát, akár a társadalmi tőkének a fejlesztését, az emberi erőforrásnak az állapotát; viszont, ha az emberi erőforrás erősödik, akkor az természetesen a gazdaság számára is felhajtóerő tud lenni.

Magyarország egy olyan ország, amelyiknek nem is voltak soha gyarmatai és ásványkincsekben sem bővelkedünk igazán, a legfontosabb értékünk az az emberi erőforrás, az emberi munka, az a kreativitás és az a tehetség, ami jellemezte évszázadok óta már a magyar közösségeket, a magyar embereket. És az, hogy ez az emberi tényező, ez az emberi értékképző tényező rendben legyen, az leginkább annak a környezetnek a kérdése, ami körülveszi magát az embert, mint individuumot, mint egyént. És itt a legfontosabb természetesen a családnak a szerepe, a családi környezet, amelyik jobb erőforrássá tudja tenni az embert, vagy éppen rombolni tudja az emberi minőségét, és ez hátrányt jelent aztán később a munka világában és a gazdaság szempontjából is.

Tehát a legfontosabb feladatának, ennek a minisztériumnak az emberi erőforrások, az emberi értékek megerősítését tartom, azoknak a megújítását és reprodukálását. És hol történik az emberi erőforrások - és ezért a többes szám - az emberi erőforrásoknak a megerősítése, létrehozása, megújítása? Történik kiemelten az iskolában a tanulás folyamán, történik természetesen a gyógyítás során, történik és történnie kell a szociális ellátórendszerben, történnie kell a sportban, de történnie kell a lelki értékeknek, a lelki közösségeknek a megerősítésében is. Egy alapvetően materiális anyagi szemléletű világban élünk, ahol elfelejtkezünk arról, hogy egyébként még az anyagi jólétre is negatív hatással van az, ha valakinek a lelki állapota, a lelki értékei nincsenek rendben, tehát a lelki közösségek megerősítése, az azokkal való párbeszéd, az azokkal való együttműködés az legalább olyan fontos megint csak a gazdasági hasznosság szempontjából is, mint egyébként az anyagi feltételeknek a javítása. És természetesen a kultúra nélkül nincs semmi, felzárkózás sincs, és emberi erőforrás sincs, tehát a kultúrában a kultúrának az emberi erőforrást reprodukáló képessége különösen fontos.

A társadalmi önszerveződés - ebből a szempontból említettem a lelki közösségeket - nemcsak egyházaink és vallási közösségeink vannak, hanem olyan társadalmi önszerveződések a polgároknak a saját világában, amelyekkel való partneri kapcsolat nélkül nem lehet emberi értékeket őrizni és reprodukálni, és természetesen, ami számomra mindig is szívügy volt, a társadalmi felzárkózás, a szociális befogadás esélye kiegyenlítésének a kérdése legalább olyan fontos ebben az ügyben.

Éppen ezért van értelme és jogosultsága annak, hogy mindazok a területek, melyek az embernek, mint erőforrásnak a megerősítésével foglalkoznak, azok egy közös minisztériumban gyakorolják, tanulják az együttműködést. Nyilván sok ellenérvet lehet felvetni, és én magam is ismerem ezeket az ellenérveket, részben ezek a saját kérdéseim is ennek a minisztériumnak a nagyságával, a méretével kapcsolatban. De ha megfontoljuk az ellenérveket is, és megfontoljuk a másik oldalon azokat az előnyöket, amik abból erednek, hogy egy minisztériumon belül minden, ami az embernek - mondjuk így, egy kicsit ilyen szociológiai nyelven - a státuszbiztonsággal kapcsolatosak, ha egy területen vannak, akkor úgy gondolom, hogy a munka sokkal hatékonyabb tud majd lenni. Ennek a nagy egységnek az összehangolásában elődöm: Réthelyi Miklós miniszter úr, már komoly erőfeszítéseket tett és eredményeket is ért el, amit ezúton is, innen is köszönök neki; úgy gondolom, hogy az ő

professzori bölcsességét nem fogom tudni folytatni, de bízom benne, hogy más plusz értékeket hozzá fogok tudni adni ennek a minisztériumnak a működéséhez.

Beszéltem a minisztérium méretéről, ami valóban, talán lehet azt mondani, különösen most, hogy újabb két államtitkársággal egészül ki ez a minisztérium vagy növekszik a minisztérium, valóban komoly kérdéseket vethet fel. De éppen azért, hogy minden, ami az emberi erőforrásokkal kapcsolatos ügy, ami az emberek napi jólétét és biztonságát vagy éppen bizonytalanságát szolgálja, az egy helyen legyen, ezért javasoltam miniszterelnök úrnak, és ő elfogadta ezt a javaslatot, hogy még két államtitkárságot a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumból vigyünk át az Emberi Erőforrások Minisztériumába. Az egyik az a Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság, amit eddig én vezettem, és már előrebocsátom természetesen, mert a kérdéseket nem tudom és nem is akarom megtiltani, ebben az egy ügyben szeretnék személyi változásokról beszélni, a többi ügyben még egy kis türelmet kérek a bizottságtól, természetesen fogok majd rendelkezésre állni.

Én úgy tervezem, hogy ennek a bizottságnak, bár Farkas Flóriánnal, az országos roma önkormányzat elnökével tárgyalásokat folytattam arról, hogy adott esetben ő ezt az államtitkárságot vállalja el és vezesse, ő erre nemet mondott, mert számára az országos roma önkormányzatnak a vezetése az egy fontos, és ennél fontosabb választott tisztség. Úgy gondolom, hogy ezek után én szeretném miniszteri szinten tartani ennek az államtitkárságnak a vezetését, tehát nem jelölök új államtitkárt erre a pozícióra. Szeretném kipróbálni azt a lehetőséget, ha miniszteri szintűvé válik a romaügy, a roma integráció, a társadalmi felzárkózás ügye, akkor ez talán a minisztérium működésében is - illetve biztos vagyok benne, ismerve az ott dolgozó államtitkárokat - egy pluszt, egy innovációt, egy olyan koordinációt és hatékonyságnövelő teljesítményt tud behozni, amire szükségünk van. Tehát a Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság miniszteri vezetéssel átkerül ebbe az új minisztériumba, az Emberi Erőforrások Minisztériumába.

A másik államtitkárság, ami a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumból érkezik, az az Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság. Az előbb beszéltem a lelki erőforrásoknak a szükségességéről. Két nagyon erős identitásképző eleme van az embernek és az emberi közösségnek: az etnikai hovatartozás, a nemzeti hovatartozás és a lelki, a vallási hovatartozás, ami az emberi erőforrás megerősítése és reprodukálása szempontjából különösen fontos. Ezért, ha az Emberi Erőforrások Minisztériumába vihetjük át ezt a területet, akkor úgy gondolom, hogy megint csak teljesítményt, hatékonyságot fogunk tudni növelni. Említettem a polgároknak az önszerveződését, amit klasszikusan, vagy kevésbé klasszikusan mostanában civil együttműködésnek, civil szervezeteknek szoktunk nevezni, nyilván ezeknek a valóságos civil szervezeteknek, a polgárok önszerveződésének kulcsszerepe van abban, hogy az embert érzjük el, mert az emberi közösségeket leginkább másik emberrel lehet elérni, sokkal kevésbé pénzzel és materiális javakkal, tehát ezen a területen az együttműködés, úgy gondolom, hogy nagyon fontos.

Egy ilyen nagy minisztériumnak a működése, működtetése valóban járatlan út, talán anélkül, hogy nagyon hangzatos kijelentéseket tennénk, lehet mondani, hogy legalábbis az elmúlt évtizedekben erre nem volt példa, és Európában is példa nélküli, hogy ilyen területeket koncentrálunk egy minisztériumba. De úgy gondolom - és ebben bizonyára ellenzék és kormánypárt egyetért -, hogy elég sok járatlan utat kezdtünk meg ennek a kormányzásnak az időszakában, nyilván az egyetértés különböző előjelekkel érthető, de azok a nagy rendszer átalakítások, amiket elindítottunk, azok is olyan tabukat döntögettek és olyan járatlan utakat kezdtek el, hogy úgy gondolom, érdemes ezt a lehetőséget is kipróbálni.

Ha szabad még erről az általános megközelítésről, ami a minisztérium feladatából következik, néhány szót mondani. Abban is azt hiszem, hogy többé-kevésbé egyet tudunk érteni, bármelyik oldalán ülünk a patkónak a magyar Országgyűlésben, hogy 2010-re

nyilvánvalóvá vált, hogy éppen az emberi erőforrásokat illetően mindaz, ami állami feladatokat jelentett ebben az országban, azok nagy részben működésképtelenné váltak, vagy mondjuk így, ha működtek is látszólag, de mindenképpen fenntarthatatlanná vált az a fajta működésmód az állami szolgáltatásoknak az állam működése tekintetében. Legalább három területet meg lehet itt nevezni, akár a központi kormányzást, a központi államigazgatást, akár a helyi államot, a helyi önkormányzatoknak a szintjét tekintjük, akár magát a regionális közigazgatást. Nemcsak az elképesztő adósságtérhek miatt nem lehetett fenntartani ezt a rendszert, hanem azért sem, mert olyan kompromisszumokra, olyan túlélési technikákra épült egyénileg, közösségileg és intézményileg, amelyik középtávon, és aztán 2010-re már rövid távon is ellehetetlenítette ebben az országban a kormányzatnak a működését, az államnak a működését.

Ezért elkerülhetetlen volt a nagy ellátórendszereknek és igazgató rendszereknek az átalakítása, ezért volt szükség az új közigazgatási rendszerre, a különböző szakpolitikai intézményrendszereknek az átalakítására, az oktatásra, a szociális rendszer, az egészségügy és a kultúra területén is, ne felejtkezzünk meg a nyugdíjrendszernek az átalakításáról. Én bízom benne és azért dolgozunk, hogy mindez a jó államnak a jegyében azért történt és történik így, hogy az állampolgároknak alapvetően jobb lehetőségei legyenek. Akkor, amikor az állam működésével találkozunk, akkor ne a bizalmatlanság, ami egy ősi magyar hagyomány, egyébként mindenfajta központi irányítással szemben ne a bizalmatlanság legyen a fő tényező, hanem abból indulhassanak ki, hogy egy igazságosabb rendszer jött létre számukra is, és az egész közösség számára, egy megbízhatóbb rendszer, egy átláthatóbb rendszer, egy hatékonyabb rendszer és egy finanszírozható rendszer, egy tartósan finanszírozható rendszer.

Ez volt az elmúlt két évnek a nagy feladata. Úgy gondolom, hogy eljött az ideje annak, hogy az átalakítások után - ami nem szándékosan, de mindenképpen természetesen érintettek súlyosan részérdekeket is, akár sértettek is - kiderüljön, hogy az egész együtt az mégiscsak mindannyiunknak a közös érdekét szolgálja, és ez nem más, mint az emberi erőforrásnak a megerősödése, ezért ennek a szorgalmazását és az elősegítését látom a legfontosabb feladatnak. Tehát akkor, amikor eddig intézményekben, fenntartásban, létszámokban, költségvetésben gondolkodtunk, akkor talán akaratlanul is háttérbe került az, hogy de hogyan is érinti ez az állampolgárt, hogyan érinti az emberi közösségeket, a családokat, a munkavállalókat, a szociális intézményeknél a rászorultakat, az egészségügyben ápolottakat és gyógyítottakat, ezért fontos az, hogy most a kormányzati ciklus másik felében ezt a kérdést különösen hangsúlyossá tegyük.

Ennyit talán általánosan arról, hogy hogy is gondolkodok ennek a minisztériumnak a működéséről. Ha szabad egy javaslatot tennem, mi ezt a rövidítést fogjuk használni, egyébként ez úgy hangzik, hogy EMMI, tehát Emberi Erőforrások Minisztériuma: EMMI, ez lesz a rövidítése.

Ha megengedik, akkor néhány szót még mondanék a személyes életutamról is. Talán, ha lehet, akkor a szociális szempontokat kiemelve, rögtön az első: én magam, bár nem éltem soha Ózdon, de Ózdon születtem, és azokban a kistalpakban töltöttem a gyermekkoromat, amik ott Ózd környékén elsősorban abból a szocialista nagyiparból teremtették meg a létfenntartási feltételeiket, ami mára bizony összeomlott. Ezért ez a mindig is hátrányos terület, ma valóban nemcsak az országnak a legszegényebb vidéke, hanem ha belegondolunk Észak-Magyarország ma az európai régiók - több mint 270 régió - közül a 10 legszegényebb régiója közé tartozik. Úgy gondolom, hogy ez egy olyan tragédia, hogy ne mondjam szégyen, amit nem hagyhatunk magunkon száradni, tehát számomra ennek a vidéknek, Észak-Magyarországnak a jövője, a sorsa különösen fontos akkor, amikor az erőforrásokról beszélünk.

Miután én éppen ebben a szocialista nagyiparban, egy éves munkahelyi kitérő után, a Diósgyőri Gépgyárban, ahol betanított esztergályosként dolgoztam, a református lelkészi

pályát választottam, ezért teológusként nemcsak lehetőségem, hanem kötelességem is volt, hogy számos szociális és gyermekvédelmi intézményben dolgozzak. Így több hónapot, és az egyikben egy évet is, eltöltöttem gyermekotthonokban, szellemi fogyatékosok otthonában, és aztán a tanulmányaimat megszakítva, egy évet dolgoztam a hosszútávú szociális otthonban, idősotthonban Püspökszentlászlón. A lelkeszi oklevél megszerzése után 2003-ban mentálhigiénés szakemberi képesítést szereztem a SOTE mentálhigiénés tanszékén, ahol oktatóként is dolgoztam. 1990-től a Fidesz frakció mellett voltam egyházpolitikai szakértő, közben egy hároméves tanulmányúton vettem részt Németországban: Bonnban, ahol az egyházaknak a kommunizmusban betöltött szerepével foglalkoztam, erről írtam egy dokumentációt.

1998-tól 2002-ig a miniszterelnöknek voltam a személyes főtanácsadója, aztán a társadalompolitikai főosztályt vezettem másfél évig a köztársasági elnök hivatalában, utána pedig a Polgári Magyarorszáért Alapítványnak - a Fidesz pártalapítványának - a vezetője lettem először, mint főigazgató, aztán pedig, mint a kuratórium elnöke. 2006 óta vagyok a magyar Országgyűlés tagja, az előző ciklusban én vezettem az Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságot, 2010-től pedig a Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárságot vezetem. Ennyi talán mutatóban elég az életrajzomból.

Amit konkrétan erről a szakmai feladatról gondolok, az ifjúsági, szociális, családjogi és lakhatási ügyekről, ami ennek a bizottságnak a prioritása, elsősorban érdeklődési köre, úgy gondolom, hogy ez egy fontos feladat, hogy a szociálpolitikának a valódi szerepét meghatározzuk és helyreállítsuk, ez történik az elmúlt két évben már ebben a minisztériumban. A szociálpolitikának az egyik legfontosabb feladata az a társadalmi reprodukciónak, a társadalom erőforrásainak, az emberi erőforrásnak a megerősítése és újrateemtése – ahogy erről eddig is beszéltem -, aminek elsősorban a családvédelmen keresztül kell történnie, a szolidaritási elvnek a helyreállítása és visszaállítása. És nagyon fontos, hogy amikor esélyegyenlőségről beszélünk, akkor természetesen esélykiegyenlítésről beszélünk, hiszen vannak sokan olyanok polgártársaink, honfitársaink között, akik akár saját hibájukból, akár más szempontból a társadalom perifériájára szorultak, az ő felzárkóztatásuk, felzárkózásuk, úgy gondolom, hogy minden szociálpolitikának egy fontos ügye kell, hogy legyen.

Itt egy olyan kérdéstről mindenképpen beszélni kell, ami az egyensúlynak a kérdése. A szociálpolitikában mindig megvan az a veszély - mondjuk így -, hogy az általánostól, a megbízhatótól eltérő élethelyzeteket, azokat az élethelyzeteket, amik kevésbé kiszámíthatóak, azokat az élethelyzeteket, amikből nem következik a társadalom erőforrásainak az erősítése, hanem mondjuk így: inkább teherként jelentkeznek, ezeket az élethelyzeteket helyezük a fókuszba. Ami természetesen nagyon helyes és nagyon fontos, és közben pedig elfelejtkezünk arról a normalitásról, amit egyébként szintén őrizni és erősíteni kell. Tehát miközben el kell indítanunk azokat, akik kiszorultak a fősodorból, a társadalomnak abból a rétegéből, abból a világból, ahonnan felfelé vezet út, ahonnan előre vezet út, ahol szociális biztonság van, ezeket a rétegeket, ezeket az embereket mindenképpen segíteni és támogatni kell. De nem szabad elfelejtkezni azokról, akik ebben jelenleg még benne vannak, hogy nehogy aztán az legyen az eredménye a szociálpolitikánknak, hogy ezek is lecsúsznak egy olyan szintre, ahol már nem képesek magukról gondoskodni és nem képesek hozzátenni a közös erőfeszítésekhez. Tehát úgy gondolom, hogy ezt a fajta cselekvőképességet, ami megint csak a családon keresztül zajlik, ezt nagyon fontos fenntartani, nagyon fontos megerősíteni. A kettő között az egyensúly, tehát a kiszorultak, a lemaradottak, a hátrányos helyzetűek, és azoknak az ügyének az együtt való képviselése, akik a társadalom közepén erősítik nemcsak a társadalomnak a túlélését, hanem a nemzetnek az összetartozását is, ennek az egyensúlynak a fenntartása azt gondolom, hogy egy nagyon fontos dolog.

A szociális biztonság megteremtése, ezen belül pedig arra a fajta aktív együttműködésre való serkentés, ahol az emberek, és az emberi közösségek helyzetének a javítása legalább annyira igényel aktivitást az állam részéről, mint egyébként azok részéről, akik ebben a helyzetben vannak. Ha lehet egy ilyen szójátékkal élni: az akarásnak az akarása, az akarásnak a megtanítása ebben a helyzetben, úgy gondolom, hogy nagyon fontos, hiszen az a szociálpolitikának a célja, hogy hozzájáruljon, hogy az egyén kifejthesse a tevékenységét a közösségi értékeknek a létrehozásában és a fenntartásában. Ezért a szociális ellátórendszer sohasem lehet egyszerűen szegénypolitika azoknak, akik ebbe a helyzetbe kerültek, a szegénység vagy a mélyszegénység helyzetébe valamilyen módon a túlélés biztosítása, hanem mindig fontos az, hogy a kitörési pontokat erősítsük ebben a világban.

Az állami feladat különösen is fontos és az előző, az általam vezetett államtitkárságnál is ez egy prioritás volt, az a gyermekvédelemnek a területe. Hiszen, ha azt az ördögi kört, ami abból következik - és Magyarországon bizony ez a helyzet -, hogy ha valaki szegény családba születik, akkor nagy valószínűséggel ő maga is szegény fog maradni élete végéig, és ezt továbbörökíti a következő generációra. Ha ezt az ördögi kört nem tudjuk megszakítani, akkor bizony újratermeljük a szegénységet, és ma Magyarországon bizony mind az oktatási rendszerben, mind a szociális ellátórendszerben sajnos benne vannak ezek a kényszerek. Hogy ha arra gondolunk - és ha szabad erről még néhány mondatot mondani -, hogy ma Magyarországon a szegénységi kockázatot alapvetően három tényező jelenti: az egyik az, hogy ha valaki eleve szegény családba született, éljen az országnak bármely részén, és ez elsősorban a szülőknek az iskolázatlanságával és a munkanélküliségével függ össze, akkor nagy valószínűséggel ő is ilyen helyzetben fogja folytatni vagy elkezdni a felnőtt életét.

A másik az a területi hátrány, amiről már itt a személyes érintettség okán beszéltem, hogy ha ma valaki Észak-Magyarországon, vagy az ország más perifériás településén születik, akkor nagyobb hátránnyal indul a felnőtt életben, súlyosan nagyobb hátránnyal. Csak egy konkrét példát mondjak. Mondjuk Miskolcon egy Bosch gyárban ugyanazért a munkáért lényegesen kevesebb bért, talán csak feleannyi bért lehet kapni, mint mondjuk, ha az ország közepén ugyanebben a munkakörben ugyanezt a munkát végzi. Tehát a területi hátránynak a kiegyenlítése nagyon lényeges ebből a szempontból. És van egy olyan hátrány, amiről gondolom ebben a bizottságban is önök gyakran beszélnek, ez pedig az etnikai hátrány: ha valaki roma családban születik, akkor ez a hátrány megsokszorozódik, nem beszélve arról, ha egyébként nem férfiként, hanem nőként születik. Tehát ennek a területnek az integrálása az általános szociálpolitikában az aktiváló tényezőkkel, úgy gondolom, hogy nagyon fontos.

Talán a legfontosabb változások - bár itt nagy a verseny, hiszen államtitkár úrék nagyon komoly munkát végeztek az elmúlt két évben - az a nyugdíjpolitika területén történt, hiszen a nyugdíjrendszernek a hosszú távú fenntarthatósága és a biztonságos finanszírozása került veszélybe. Nagyon fontos az a változás, amelyik világossá teszi, hogy mi az, ami nyugdíjrendszer, és mik azok a más típusú juttatások és ellátások, amikben egyébként emberek, akik még nem érték el a nyugdíjkorhatárt, részesültek különböző okokból, itt most részletekbe nem mennék bele; nyilván a tudásom mértékének megfelelően, amennyiben kérdést kapok, erről is szívesen beszélek. Úgy gondolom, hogy ennek a fajta biztonságának a fenntartása legalább olyan fontos, mint egyébként a következő generáció jövőjének a biztosítása.

Én itt - tekintettel az órára is - abba hagynám az előterjesztést, és tisztelettel várom a kérdéseiket. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük miniszterjelölt úrnak a beszámolóját és rövid programbeszédét.

Mielőtt a kérdésekre adnék lehetőséget, szeretném megkérdezni bizottságunk tagjait, hogy Szél Bernadett képviselő asszonynak adunk-e lehetőséget arra, hogy kérdést tegyen fel, legutóbb erre volt lehetőség. Erről szavaznia kell a bizottságnak, ezt kérte Szél Bernadett

képviselő asszony. Aki ezzel egyetért, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! (Szavazás.) Egyhangúlag egyetértett a bizottságunk. Köszönöm szépen.

Ügyrendi kérdésben adok szót alelnök asszonynak.

TALABÉR MÁRTA (Fidesz): Köszönöm szépen. Nem kérdésem lenne, hanem javaslatom. Kiindulva abból, hogy a legutolsó bizottsági ülésen, amikor miniszter urat meghallgattuk, a kérdések olyan hosszúra nyúltak, hogy gyakorlatilag alig maradt ideje a válaszadásra, és ugyanúgy egy körben tettük fel a kérdést, mégsem maradt elég ideje miniszter úrnak a válaszadásra. Nem szeretném, ha ilyen méltatlan helyzetbe kerülne a miniszterjelölt úr, azt javaslom, hogy viszonylag rövid idő, 2 perc legyen egy kérdésfeltevésre. Köszönöm szépen.

Kérdések, vélemények

ELNÖK: Két percre lesz redukálva egy hozzászólás?

Kérdezem képviselőtársaimat, hogy az ügyrenddel kapcsolatban kíván-e valaki hozzászólni? (*Nincs jelzés.*) Én szeretném ezt a két percet kicsit bővíteni - mert akkor szerintem gyakorlatilag 20-25 perc lenne a kérdésekre -, ha ezt 3 percre lehetne emelni. Amennyiben ezt elfogadja alelnök asszony, annak örülnék, és akkor mérjük a 3 perceket. Elfogadható? (*Talabér Márta jelzi, hogy igen.*) Jó, akkor 3 percben lehet megtenni a hozzászólásokat, viszont erről szavazni kell.

Kérdezem képviselőtársaimat, hogy ki az, aki egyetért azzal, hogy képviselőnként maximálisan 3 perc hozzászólási lehetőség legyen a kérdésekkel kapcsolatban. (Szavazás.) 17 igen. Aki nem ért ezzel egyet? (Szavazás.) 4 nem. Tartózkodás nem volt. A bizottság elfogadta ezt az ügyrendi javaslatot, és akkor ezek után kérdezem képviselőtársaimat, hogy ki kíván szólni.

Professzor úré a szó!

Prof. IVÁN LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen. Nagy öröm számomra, hogy olyan tapasztalatokkal és előző életúttal rendelkező ember kerül az Emberi Erőforrások Minisztériuma élére; azt hiszem, hogy ez kellő alapot ad ahhoz, hogy a jövőben számos, eddig még meg nem oldott kérdéshez legalábbis segítséget tudjon nyújtani.

Amit én tulajdonképpen hangsúlyozni szeretnék, az egy kicsit az is, amit dr. Áder János köztársasági elnök úr elnöki megválasztása utáni beszédében mondott, ő 13 szempont köré csoportosította, illetve szólította meg az érintetteket, akiket ő kiemelten kezelt. Második helyen szólította meg a tisztességben megőszülteket, hogy adják tovább unokáiknak a tapasztalataikat, életszeretüket, mert Magyarországnak nagy szüksége van türelmükre és bölcsességükre. Azt hiszem, hogy ezt azért is hangsúlyozom itt is, mert hiszen jelölt úrnak ezzel a kérdéssel, mint említette is, közvetlen tennivalója bőségesen akad.

Két kérdésem lenne. Az egyik kérdésem az, hogy milyen elképzelése van a nyugdíjak megadóztatásáról, amelyet a Horn-kormány a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló '97 évi 81-es törvényben 2013. január 1-jétől hatályba akart léptetni.

A második kérdésem. Mikor valósulhat meg a nyugdíjak egyéni számlás rendszere, hiszen látjuk, hogy a magán-nyugdíjpénztárakból visszalépőknél volt egy ilyen lehetőség, hogy egyéni számlás rendszerbe fognak tartozni.

Es egy harmadik utolsó kérdésem - azt hiszem, hogy a 3 percbe belefér még -, hogy hogyan gondolja, hogy az emberi erőforrással kapcsolatos fogalom, mint olyan, majdnem azt mondtam, hogy gyömöszölhető bele ebbe a rendkívül széles, nagy, terebélyes új minisztériumba; és az emberi erőforrás minden, ami emberi élet, és minden, ami emberi élethez kapcsolódik, ez a mi valóságunk. Tehát itt annyiféle ágazat és annyiféle eddigi és újabb szervezeti egység fog működni; hogy látja ennek a koordinációját, plusz a

koordinációhoz kapcsolt gyors tájékoztatást. A mai életünk egyik legnagyobb szükséglete és igénye is a gyors tájékoztatás a mindennapi élet felé és a parlament felé is, de ugyanakkor a szakmák felé is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Tamás Barnabás képviselő úré a szó.

TAMÁS BARNABÁS (Fidesz): Miniszterjelölt úr abból a térségből érkezett, amiről szeretnék kérdezni, a hátrányos helyzetű térségek.

Miniszterként úgy gondolja, hogy többet tud-e tenni a felzárkóztatási politika, valamint a szociálpolitikának az összehangolásában, hiszen tudjuk, hogy ez a kormánynak is célkitűzése volt éppen azért, hogy ne csak segélyből éljenek az ott élők, hanem visszatérjenek a munka világába. Ezt tudjuk, hogy egyre nehezebb és nehéz megvalósítani, hiszen az elmúlt 10 esztendőben egy olyan politika volt Magyarországon, ahol az embereket leszoktatták a munkáról. Most mi az elképzelése, tehát miniszterként többet fog-e tudni akkor tenni azért, hogy visszakerüljenek az emberek ebből a szociális ellátórendszerből, ami szerintem véges, a munkába, és ténylegesen munkát végezzenek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Tapolczai Gergely képviselő úré a szó.

TAPOLCZAI GERGELY (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Nagyon szépen köszönöm a miniszterjelölt úrnak a bemutatkozását, ebből is kiderült, hogy szívügye a társadalmi felzárkóztatás. Van még egy nagyon fontos társadalmi réteg, amelyiknek szintén nagyon fontos a felzárkóztatás, ez pedig a fogyatékosokkal élők társadalma. Ezzel kapcsolatban lenne a kérdésem. Mivel az elmúlt két évben is nagy strukturális átalakítások történtek a foglalkoztatások kapcsán az ellátórendszer működésével kapcsolatban, ezért az lenne a kérdésem ezzel kapcsolatban, milyen tervek és elképzelések vannak a jövőben ezen a területen, az esélyegyenlőség területén itt milyen tervek vannak.

ELNÖK: Köszönjük. Vágó Sebestyén képviselő úré a szó.

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Érdekes volt miniszterjelölt úrnak a vázolt képe, illetve az előadott miniszteri terve. Szép szavak voltak, csak azt nem lehetett belőle megtudni, hogy akkor most új miniszterként ennek a tárcának az élén folytatja-e azt az utat, amit elődje, Réthelyi Miklós miniszter úr, elkezdett, vagy más útra tér. Felmerül számtalan kérdés. Bízhatunk abban is esetleg, hogy egy új miniszter munkába állásával a rozsdás alkatrészekről lehullik a rozsdá, és végre elindul az a gépezet, amit már régóta ígérnek. Itt konkrétan például a szociális ellátórendszer átalakítására gondolok, hogy ez mikorra várható, mert mindig az ülőszak elején várjuk, hogy azon az ülőszakon ez szóba kerüljön, illetve tárgyalásra kerüljön. Mikor lesz valami abból, amit rebesgettek már, hogy a gyermekvédelmi törvényt és a szociális törvényt valamilyen formában összekötik, egybefűzik, egy ellátási törvényt alkotnak belőle.

És visszatérő kérdés, amire konkrét választ soha nem kapunk – nemcsak nekem, hanem képviselőtársaim is -, hogy mi van az NSZK-ban lefektetett koncepcióval, elképzelésekkel, lesz-e abból valami, abba az irányba fog-e haladni a szociális ellátórendszer átalakítása, vagy nem.

És egy másik kérdés - még Tapolczai Gergely képviselőtársamhoz csatlakozva - a fogyatékosügy, nemcsak a felzárkóztatásra gondolok, hanem hogy történik-e valami az ön minisztersége alatt az akadálymentesítés sürgetésével, az akadálymentesítés befejezésével kapcsolatban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Talabér Márta alelnök asszonyé a szó.

TALABÉR MÁRTA (Fidesz): Köszönöm szépen. Először is szeretném megköszönni a miniszterjelölt úr expozéját. Azt hiszem, hogy az ebben a bizottságban ülők ez alapján azt tapasztalhatták meg, hogy a szociális terület iránt nagy érzékenységgel bíró, illetve nem csak érzékenységgel, tapasztalattal is rendelkező miniszterjelöltünk van.

Kicsit csatlakoznék ahhoz, amit Tamás Barnabás képviselőtársam elmondott, aki hozzám hasonlóan, polgármesterként számos tapasztalatra tett szert a szociálpolitika területén is, és kiemelten fontosnak tartotta azt, hogy hogyan is tudunk leszakadt rétegeket a munka világába visszavezetni. Felírtam egy kifejezést, amit a miniszterjelölt úr használt, és én nagyon fontosnak tartom, és szeretném hangsúlyozni polgármesterként is azt, amit ön mondott: az akarás megtanítása kifejezést használta, ami azt gondolom, hogy nagyon-nagyon fontos sok személy esetében, akik egész egyszerűen elszoktak attól, hogy valamit tenniük, illetve akarniuk kell, hogy az ő életük is jobb legyen. Ezzel kapcsolatban azt szeretném megkérdezni, hogy mi a véleménye a segélyek és a támogatások java részének Erzsébet-utalványban való kifizetéséről.

ELNÖK: Köszönöm. Szél Bernadett képviselő asszonyé a szó.

SZÉL BERNADETT (LMP): Köszönöm a lehetőséget. Nagyon szűk 3 percem van, így nem tudom, nincs lehetőségem kommentálni a programot, amit ezúton is köszönök, mind a részleteket, mind pedig azt, hogy átfogó koncepciót adott miniszterjelölt úr arról, hogy mit szándékozik tenni a következő időszakban. Ugyanakkor idézni szeretném Orbán Viktor miniszterelnök urat, aki két évvel ezelőtt, amikor bemutatta a kormányát, a következő szavakat használta. A Nemzeti Erőforrások Minisztériumának leendő vezetője azt a feladatot kapja, hogy megmentse az egészségügyet, és építse újra a szociális biztonságot.

Összességében azt láttuk az elmúlt két évben, hogy 10 százalékos csökkentés forráskivonás hajtott végre a NEFMI illetékességi területén, a modern Magyarország történetében soha ilyen keveset nem költöttünk még oktatásra és egészségügyre. Sajnos láthattuk azt, hogy Réthelyi Miklós feje fölött hozták meg a döntéseket, így a legfontosabb kérdésem az az, hogy miniszterjelölt úr szándékozik-e kiállni azért, hogy megállítódjon ez a fajta forráskivonás, és végre valódi képviselője legyen a kormányon belül a társadalompolitikának? Láthatjuk, hogy évek óta befagyasztottak egy csomó támogatást, esik szét az intézményrendszer; ha azt nézzük, akkor a szegényeket vegzáló, megbélyegző politika került előtérbe, és a szakmai szervezetekkel való teljes konzultáció hiánya figyelhető meg.

Lesz-e változás ezekben, lesz-e változás a szemléletben, lesznek-e érdemi egyeztetések, lesz-e ágazati reform a lakhatással kapcsolatban, mi lesz a bérlakás politikával? Ha a bérlakás politikában valódi változások nem lesznek, akkor legalább egy támogatási rendszert kidolgoznak-e? Mi lesz a rezsihátralékosokkal, rengetegen vannak.

Az ifjúságpolitikával kapcsolatban muszáj megkérdezni azt, hogy gyakorlatilag azt vártuk, hogy az új nemzedékek jövőjéért program egyáltalán egy nagyon szép vízió arról, hogy milyen irányba lehetne menni, de egyáltalán szerepel benne az, hogy fontoljuk meg a bérlakásprogramot, különösen a fiatalokét; a lakhatáson kívül mit szándékozik miniszterjelölt úr tenni?

Ön említette itt az expozéjában a jövő generációk érdekeit, a NEFMI-ben ez egy teljesen súlytalan terület volt. Lesz-e valódi kormányzati ifjúsági keretprogram, hogyan szándékozik ehhez viszonyulni, illetve kérdezem én is, hogy az NSZK-val kapcsolatban megvalósítják-e, vagy valami teljesen új koncepcióval szándékozik ön fellépni.

És összességében pedig szeretném még egyszer javasolni azt, hogy próbálja meg legyen kedves érvényesíteni azt, hogy csak az egyenlőtlenségek csökkentése révén, a

társadalmi kohézió erősítése révén lehet egy erős Magyarországot teremteni, és az LMP nevében arra szeretném kérni önt, hogy tudatosan ezt a fajta politizálást vállalja fel. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Szűcs Erika képviselő asszonyé a szó.

SZŰCS ERIKA (független): Köszönöm a szót, és köszönöm miniszterjelölt úrnak a programot. Megkaptam azokat a kulcsszavakat és gondolatokat, amik ebben a témában természetesen nagyon fontosak, ami az emberi erőforrások, az emberi tudás, kultúra minőségéről és fejlesztésének szükségességéről szólt.

Egy problémám van, és itt csatlakozok Szél Bernadethez, hogy az elmúlt két esztendő pont az ellenkezőjéről szólt. És olyan szakpolitikai törvények vannak most is előttünk, például a szakképzési törvény módosítása, amely ennek az emberi tőkének a minőségét úgy képzei, hogy a szakmunkás például maximum 30 százalékban kaphat közismeretet, holott nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy azok a szakmunkások képesek élethossziglani tanulásra, váltásra, szakmaváltásra, esetleg vállalkozás alapítására, akik jóval komolyabb közismereti képzést kapnak. És mondhatnám az összes többi területet is.

Tehát az én első kérdésem, hogy kapott-e, vagy volt-e beszélgetés miniszterelnök úrral, és kapott-e ígéretet arra, hogy a szociálpolitikában, a szélesen vett szociálpolitikában a jövőben nem a forráskivonás, megszorítás és a rendészeti megoldások lesznek a meghatározóak, hanem végre források keletkeznek arra is, hogy ez a bizonyos akarás megtanítása, amit én motivációnak nevezek, és az elmaradt tanulás pótlásának neveznék, hogy ez megtörténhessen.

Konkrétan a nyugdíjakkal kapcsolatos kérdést kiegészíteném. Mégpedig miniszterelnök úr az egyik reggeli interjújában a nyugdíjkorhatárról beszélt. Tud-e miniszterjelölt úr valamit arról, hogy a 65 évhez képest milyen elmozdulást tervez miniszterelnök úr, vagy egyáltalán mi volt a célja ennek a megszólalásnak.

A nyugdíjas fogyasztói kosár visszaállítására vonatkozóan van-e valami elképzelés? És az egyéni számla kérdésében született-e döntés, illetve nemcsak a nyugdíjak megadóztatását, hanem a bruttó nyugdíjból történő nyugdíjszámítást is tartalmazza az a bizonyos 97-es törvény, feltételezve a magán-nyugdíjpénztárak létét és működését. Miután ez megszűnt, lesz-e ebben a törvényben valamiféle módosítás, vagy változatlanul tovább fog menni.

A családtámogatás kapcsán a gyermekvédelemről szólt miniszterjelölt úr. A gyermekvédelem pozíciói az elmúlt két évben megrendültek, a kötelező önkormányzati feladatok közül kikerült, miközben nő az ellátásra szorulóknak száma, csökkennek a kapacitások, csökken a finanszírozás. Ezt az ellentmondást valamilyen módon fel kellene oldani, és ez már átvezet a szociális szolgáltatások kérdéseire. Két hete jelent meg egy statisztika, amely bizonyítja, hogy a szociális területen dolgozók jártak a legrosszabbul az adórendszerrel,....

ELNÖK: Képviselő asszony, lejárt az idő, az utolsó mondat.

SZŰCS ERIKA (független): Igen. ...komoly jövedelemcsökkenést szenvedtek el. Én azt gondolom, hogy komoly munkát követelni olyan emberektől, akik végsőkéig ki vannak feszítve és nincsenek megfizetve, nem nagyon lehet. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Varga László képviselő úré a szó.

DR. VARGA LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Megpróbálom én is a 3 percen belül tartani a mondanivalómat, de nehéz, hiszen egy elég széles spektrumot érintett miniszterjelölt úrnak is az expozéja.

Először is talán annyit, utaltak rá mások is, hogy általában ebben a témában itt a minisztérium által felügyelt területen, de különösen a szociális ágazatban, nagyon komoly befagyasztások, normatíva befagyasztások, illetve keretösszeg csökkenések is megfigyelhetők az elmúlt időszakban. Ön nyilatkozott arról korábban, hogy szoros viszonyban van a miniszterelnökkel, úgy gondolja-e, hogy ez a fajta lobbierő egy kedvező finanszírozást eredményezhet-e a területen. Ez az első.

A második. Az Erzsébet-utalványra is volt kérdés. Én inkább úgy tenném fel ezt a kérdést, hogy pontosan akkor mit akarnak Erzsébet-utalványban fizetni, ellentmondásos hírek voltak ebben a tekintetben. Egyetértek azzal, hogy markánsan szerepet kapjon az Erzsébet-utalvány a szociális szférában is.

A közfoglalkoztatás rendszerében tervez-e változtatásokat, ez a harmadik kérdés. Nyilván itt utalhatnék arra, hogy a 47 ezer, egyébként a piacon elérhető minimálbér, itt van egy kontraszt, én azt gondolom, hogy nem lehet ebből a közfoglalkoztatásból megfelelő jövedelemre szert tenni; megfelelő bért, és elég munkát kívánnak-e biztosítani a későbbiekben, az ebben résztvevők számára.

Az egykulcsos adó és ennek kapcsán pedig a családi adóalap-kedvezmény elsősorban a gazdagabb családoknak nyújt lehetőséget, sokak számára százezres nagyságrendű pluszbevételt eredményez. A szegényebbek azonban nem tudják kimeríteni, a többgyermekes szegény emberek elsősorban, ezt a családi adóalap-kedvezményt, tehát nem tudják maradéktalanul igénybe venni; tervez-e olyan átalakításokat vagy javaslatokat, hogy ezt mégiscsak megtehesék?

Ötödik kérdés gyorsan, a tankötelezettség korhatárának 16 évre csökkentése mennyire szolgálja ön szerint, mondjuk úgy, versenyképesebbé válását mindenféle tekintetben a felnövekvő generációknak úgy a munkaerőpiacon, mint minden egyéb értelemben.

És a hatodik kérdés, azt hiszem már lassan lejár az időm, de talán erre van még idő. Tervezik-e emelni a családi pótlék, gyés, gyet összegét? Ebben is olyan számításokat láttunk a következő évekre, amelyek keretösszeg csökkenést is jelentenek, nyilván ez azt jelenti, hogy aszerint a számítások szerint befagyasztásra kerül a családi pótlék például; terveznek-e ebben változtatásokat? Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Baráth Zsolt képviselő úré a szó.

BARÁTH ZSOLT (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Miniszterjelölt Úr! Szokásos kérdéseket teszek fel, tulajdonképpen egy bizonyos szempontból könnyű dolgom volt, mert Réthelyi miniszter úr nem olyan régen volt itt meghallgatáson.

Az utolsó kérdésemmel kezdem, amit akkor utoljára tettem fel, hogy a szociális szférában terveznek-e a következő két éven belül bérkompenzációt, ez nagyon sok ezer, tízezer dolgozót érint.

A másik megjegyzésem, illetve kérdésem az körülbelül arról szólna, hogy biztosan tisztában vannak önök, illetve ön is, mint leendő miniszter, azzal a gazdasági, pénzügyi, szellemi, morális deprivációval, ami tulajdonképpen most az országot jellemzi már egy jó ideje, mondhatni azt, hogy 20-22 éve. És az a cselekvőképesség, ami a családon keresztül zajlik, szó szerint felírtam miniszterjelölt úr mondatát. A szociális biztonság megteremtése érdekében hogyan gondolják ebben a 2011 és 2020-ig terjedő nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia című programjukban ezt olyan értelemben hatékonyá tenni, ami megint csak egy konkrét időintervallumon belül, tehát nem 2020-ig, hanem holnap, holnapután hogyan lesz érzékelhető, de legalább 2014-ig, azoknak a súlyosan leszakadó néprétegeknek, akik

szeretnék ezt a helyzetüket megszüntetni minél hamarabb. Ehhez kapcsolódik, hogy a nemzeti szociálpolitikai koncepció, amelyik egyszer csak megszűnt, megakadt, ez hogyan fogja szolgálni, vagy ennek valami továbbfejlesztett változata, ezt a kérdést.

Azon kívül érdekelne még engem is a szociális kártya, a bentlakásos iskolának a helyzete, amit a Jobbik többször szorgalmazott már, és a hajléktalanügy. Hogyan áll ez a hajléktalanügy mostanában, mert én BKV-val utazok, aluljáróban közlekedek, és este, nappal, bármikor, rengeteg hajléktalannal, fekvő, tántorgó, nyomorgó hajléktalannal szoktam találkozni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Bábiné Szottfried Gabriella képviselő asszonyé a szó.

BÁBINÉ SZOTTFRIED GABRIELLA (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Miniszterjelölt úr, nagy érdeklődéssel hallgattam expozéját, és én azt hiszem, hogy a munkájának, feladatának az egyik fő mottója lesz ez az akarás megtanítása, hiszen nemcsak nekem nagyon szimpatikus, hanem ahogy látszik itt, az előttem szóló képviselőtársaimnak is. A másik nagyon fontos téma, hogy a társadalmi reprodukció erősítése – ahogy ön is mondta – a családokon keresztül működhet a legjobban. Én ezzel kapcsolatban azt szeretném kérdezni, hogy a jelenlegi kedvezőtlen demográfiai folyamatok megállításában milyen ösztönzőket tud elképzelni az elkövetkezendő években, a családpolitikában hogyan lehet majd ezt megjeleníteni, kíváncsian várom majd válaszát. Köszönöm.

ELNÖK: Stágel Bence képviselő úré a szó.

DR. STÁGEL BENCE (KDNP): Köszönöm a szót. Egy általános kérdésem lenne, és nagyon köszönöm miniszterjelölt úrnak, hogy a bevezetőjében említette a fenntartható fejlődést, és ennek nem egy környezetvédelmi értelmet adott, hanem igenis azt, hogy ne a jövő generációk rovására használjuk fel az erőforrásainkat.

A kérdésem, az általános kérdésem arra irányulna, hogy a miniszteri munkája során hogyan építene a fiatalok erőforrásaira, és hogyan látja azt, hogy például a fiatalok külföldre vándorlásának problematikáját - a tárcájához tartozó különböző szakterületek révén - hogyan próbálná meg mérsékelni, hogy igenis a fiatalok itthon boldoguljanak, itthon lássák a jövőjüket, és érezzék azt, hogy Magyarországon jó fiatalnak lenni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Most magamnak adnék szót.

Én is arra lennék elsősorban kíváncsi, miniszterjelölt úr, hogy a szociális utalvány helyébe a szociális kártyában gondolkodnak-e az elkövetkező időszakban, hiszen a Jobbik ezt nagyon szeretné elérni, hogy chip-kártyához hasonló kártya jöjjön létre. És ehhez szeretnénk, ha hozzákapcsolódna egy szociális bolthálózatnak is a létrehozása, ahol a jelentős részét le lehetne vásárolni azoknak a szociális támogatásoknak, amelyik járnak ezeknek a családoknak, és ezzel a magyar gazdaságot is lehetne fejleszteni.

A másik fontos kérdés, a demográfiai kérdés. Már említette, hogy társadalmilag meg kell újulnunk, és ehhez nyilvánvalóan hozzátartozik az, hogy elegendő gyermeknek kell születnie Magyarországon. Eddig eredménytelen volt a próbálkozása a Fidesznek ebben a tekintetben, soha nem láttunk ilyen kevés gyermekáldást, mint az elmúlt esztendőben, már csak 88 ezer gyermek született. Azt szeretném kérdezni ezzel kapcsolatban, hogy gondolkodnak-e a jelenlegi családi adókedvezményi rendszernek az átalakításán? Hiszen ez gyakorlatilag nem másról szól, mint a gazdag családok támogatása. Mi azt látjuk, hogy önök inkább a gazdag családokat támogatják, a Jobbik politikája az lenne, hogy a dolgozó családokat támogassuk, és ennek tükrében már számtalanszor felvetődött - nyilván ez egy kicsit rossz megfogalmazása - a negatív adó kérdése, de mégiscsak az lenne szerintünk a

megoldás vagy az egyik lehetőség, ha valami ehhez hasonlót bevezetnénk, és minden egyes dolgozó család megkaphatná azokat a támogatásokat, amik járhatnak a gyermekek után.

A harmadik kérdésem nekem is a nyugdíjrendszerről szólna. Egyéni számláról már volt itt szó. Én csak szeretném jelezni, hogy a társadalom teljesen bizonytalan abban a tekintetben, hogy lesz-e majd valaha nyugdíja, gyakorlatilag a fiataloknak a 88 százaléka azt mondja, hogy nem fog megélni majd a nyugdíjából, tehát nyugdíj tudatosabbá kell tenni a társadalmat, ezért én is nagyon kíváncsi vagyok az egyéni számla bevezetésére. Illetve, hogy a szociális adó, mert ugyebár a nyugdíjbefizetéseket takarná, az vajon vissza lesz-e állítva, és újból csak a nyugdíjcélú kifizetések lesznek-e kötelezően törvényi szinten biztosítva ebből, vagy pedig bármi más egyéb dologra is lehet fordítani; ebben gondolkodnak-e, ez is a nyugdíjtudatosság egyik alapvető része lenne, hogy nem az egyharmadát várják az emberek a várható nyugdíjuknak majd később.

Az idős társadalommal kapcsolatban a jelzőrendszer, egy házi jelzőrendszer országos kialakítása. Véleményünk szerint ez nagyon hasznos lenne két szempontból is: egészségügyi, illetve közbiztonsági szempontból is, hiszen, ha volna egy országosan működő jelzőrendszer, akkor egy gombnyomással a helyi rendőrörsről, vagy a helyi polgármesteri hivataltól, vagy éppen az orvosi ügyelettől ki lehetne menni, ha bármilyen baj érné az idős, otthon tartózkodó személyeket.

És még két rövid kérdésem van. Én már számtalanszor felvettem, hogy megelőlegezett gyermektartásdíjnál egy plafont állítottunk be a múltkori költségvetéskor, és ez 14 200 forint, én úgy gondolom, hogy ez rendkívül alacsony. Ennek az indoklása az volt, hogy 20-25 ezer forintot is megítéltek a bíróságok erre a célra. Én úgy gondolom, hogy ezen illene változtatni, hiszen elméletileg visszakapja az állam a megelőlegezett tartásdíjat, és ez a 14 200 forint szerintem nagyon sokszor nagyon kevés egy gyermeknek a nevelésére egy egyedülálló, általában feleség vagy asszony részéről. És még ehhez kapcsolódik az ápolási díj kérdése, ezt is számtalanszor feszegettük, 28 500-ról mindössze 29 500 forintra sikerült megemelni ezt az összeget. Ezt tervezi-e az államtitkár úr, hogy a következő költségvetésben vagy a következő időszakban komolyabb emelésre kerül, mert ez megint csak egy ilyen, hogy mondjam, kardinális kérdés, és talán az egyik legalacsonyabb ilyen jellegű kifizetés, és ebből, ha valakinek otthon kell tartózkodnia, lehetetlen a megélhetés. Ezek lettek volna a kérdéseim.

Kapus Krisztián képviselő úr a szó.

KAPUS KRISZTIÁN (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Miniszterjelölt Úr! A kérdésem természetesen ifjúságpolitikai kérdés. Folytatódnak-e azok a megkezdett sikeres kezdeményezések, amik elindultak? És a másik kérdésem: ifjúságpolitika és felzárkóztatás ügyében a falvak, aprófalvak, községek és az ifjúságpolitika, valamint a lakótelepi gyerekek és az ifjúságpolitika, mint felzárkóztatások ügyében lesz-e valami elképzelés? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Rónaszékiné Keresztes Monika képviselő asszonyé a szó.

RÓNASZÉKINÉ KERESZTES MONIKA (Fidesz): Köszönöm a szót. Először is szeretném megköszönni miniszter úrnak a nagyívű feladatvállalását, és jelezném, az első polgári kormány után, szerintem pontosan ez a kormány tett a családok, és azon belül is a középosztály felemelkedéséért, melynek pontosan ez a hivatása és a jövőképe, hogy a családok biztonságos, már a házasság definíciójának megállapítása okán is, biztos lelki és egzisztenciális körülmények között fejlődhet a jövő Magyarország.

A konkrét kérdésem, Kopp Mária emlékéért és örökségét tisztelve, lát-e lehetőséget a népesedési kerekasztal, illetve a népesedési kerekasztal és a Nagycsaládosok Országos

Egyesülete részvételével a Népesedéspolitikai albizottság keretén belül egy ötpárti egyeztetésre, kifejezetten a családpolitika témájában. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e még valaki kérdezni. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nem, akkor megadom a viszontválasz lehetőségét miniszterjelölt úrnak.

Balog Zoltán miniszterjelölt viszontválasza

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások miniszterjelölt: Nem könnyített kör volt, de ez helyes is, ez elvárható a feladatát komolyan vevő bizottságtól. Köszönöm szépen a kérdéseket, azokat is, amelyek megerősítettek abban, hogy ez a feladat egy fontos feladat, és hogy ezt valóban ebben a konstellációban kell elvégezni, meg azokat is, akik ezt megkérdőjelezték, mert nyilván abból sokat lehet tanulni, hogy hol látják a hiányosságot azok, akik elégedetlenek.

Iván professzor úrnak a kérdése. Valóban a nyugdíjaknak, egyáltalán az idős generációnak a kérdése csak részben gazdasági kérdés, leginkább morális kérdés. Hiszen azok, akik a jelenlegi jólétünknek vagy egyáltalán a jelenlegi létezésünknek az alapjait megteremtették, azokat nem lehet egyszerűen leírni és kifutó tételnek tekinteni. Tehát a nyugdíjaknak és a nyugdíjak reálértékének a megőrzése egy különösen fontos feladata volt ennek a kormánynak, mindennek ellenére, ami egyébként a költségek visszafogásában jelentkezett, ez mindenképpen prioritás volt. Azt szeretném mondani, hogy nem tervezzük a nyugdíjaknak a megadóztatását, éppen ezért nagyon fontos, hogy világos legyen, hogy mi a nyugdíj, hogy semmiképpen nem kerülhet sor arra, hogy nyugdíjakat megadóztassunk.

Az egyéni nyilvántartás és az egyéni számlavezetés kérdésében - ami valóban egy nagyon fontos dolog az átláthatóság ügyében -, ott folyik a feldolgozása az adatoknak, ez egy hatalmas munka, és úgy gondolom, hogy ebben a ciklusban nem is fogunk a végére érni ennek. A következő ciklusra marad a teljes lezárása ennek az ügynek, mert nagyon fontos az, hogy mindenki lássa, hogy pontosan hol áll az ő nyugdíja a befizetéseknek és a várható juttatásoknak az arányában. Talán, ha előrenyúlhatok Varga képviselő úrnak a kérdésére, pontosan a nyugdíjrendszernek az a típusú átalakítása, aminek az irányába megyünk, az jelenti azt, hogy most azért kiszámíthatóan 25 év múlva ugyanannyian lesznek nyugdíjbefizetők, mint, akik ma, és azért ez még néhány évvel ezelőtt az álmoknak a világába tartozott. Tehát szerintem ez egy nagyon fontos lépés, hogy kik azok, akik fenntartják a nyugdíjrendszert, hogy nem alapvetően valamifajta spekulatív alapú és a pénzpiacoktól függő nyugdíjrendszer biztonságot akarunk, hanem azt a szolidaritási elvet, hogy a következő generáció felelősséget vállal azokért a nyugdíjellátásban is, akinek egyébként a saját létét, adott esetben a jólétét is köszönheti.

Ami a minisztériumon belüli koordinációt illeti, ez valóban egy alapkérdés. Ha megengedik, egy fontos pontot kihagytam a minisztériummal kapcsolatos elképzeléseimből, és ezt idehoznám, mert nagyon jól ideillik. Ha áttekintjük az európai uniós finanszírozású programokat, amikben a magyar költségvetés lehetőségeihez képest komoly lehetőségek vannak, és ebben azért azzal az öntudattal kell ezzel foglalkoznunk, hogy ebben természetesen benne van a saját pénzünk, a saját teljesítményünk is, tehát ebben a magyar adófizetők pénze is benne van. Tehát azért mégiscsak az az elmúlt éveknek a tapasztalata – és ebben gondolom, hogy politikai oldaltól függetlenül egyetértünk -, hogy miközben nagy a hiány az egyik oldalon, a másik oldalon pedig iszonyatos pazarlás folyt, tehát már csak azért is. Nem feltétlenül a korrupcióra gondolok, arra is gondolhatnék már csak azért is, merthogy egyfajta, mondjuk azt, hogy tárcasovinizmusból kiindulva, a programoknak az egymással való egyeztetése nem történt meg, és éppen ezért - és talán a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség sem állt a helyzet magaslatán - párhuzamosan olyan programokat finanszírozunk adott esetben

ugyanazon a helyen, amik egymással vagy ellentétben állnak, vagy kiegészítenék egymást, de ezt nem teszik. Tehát szerintem az európai uniós forrásoknak, egyáltalán a forrásoknak a koordinációja, az összehangolása egy nagyon lényeges dolog.

Én ebből a szempontból tervezem egy új egységnek a létrehozását a minisztériumban, amelyiknek az lesz a feladata, hogy biztosítsa a sikeresség szempontjából az egyik leglényegesebb momentumot az európai uniós finanszírozási programoknál, ami azt jelenti, hogy egy irányba mutassanak, tehát, hogy az oktatási, a szociális, a felzárkózási típusú, adott esetben a kulturális és a foglalkoztatási programok egy irányba húzzanak, szerintem ez egy nagyon lényeges dolog. Úgy gondolom, hogy a koordinációt is majd meg fogja erősíteni, hiszen éppen ezeket a programokat igyekszünk arra használni, mert az egyik oldalon van egy bőség ezeknek a forrásoknak a tekintetében, a másik oldalon meg van egy szűkösség, egy hiány, tehát hogy milyen módon tudjuk a rendszerátalakításban használni ezeket a pénzeket, szerintem ez egy nagyon lényeges dolog. Itt gondolok, bár ez nem tartozik konkrétan ide, de talán ennyi megengedhető, hogy például az adott esetben nem szükséges, vagy feleslegessé váló pedagógus kapacitásoknak a tekintetében hogyan lehet ezeket a kapacitásokat európai uniós források és programok alkalmazásával, éppen a felzárkózás ügyében, használni és aktiválni. Szerintem itt nagyon komoly lehetőségek vannak, egyáltalán azoknak a típusú képzési programoknak az ügye is szóba kerül itt, amelyek alapvetően foglalkoztatás központúak, tehát szerintem itt nagy lehetőségek vannak, és a minisztériumon belüli koordinációt ez részben igényli, részben pedig erősíteni fogja.

Polgármester úrnak, Tamás Barnabásnak a kérdése valóban alapkérdése a szociálpolitikának. Én úgy hiszem, és ezt – hogy is mondjam – az értetlen oldalról érkező kritikák azt gondolom, hogy erősítik, hogy ezen az úton jártunk az elmúlt két évben is, hogy a szociálpolitika az államnak nem valami fajta rossz lelkiismerete legyen, ami arról szól, hogy miután lehetőséget úgyse tudunk adni ezeknek a szegény embereknek, akkor legalább valami juttatást adjunk a túléléshez, aztán majd meglátjuk, hogy mi lesz valójában. És az a típusú aktivitás, ami arról szólt, hogy az akarást felébreszteni vagy a motivációt megerősíteni, egyáltalán felkelteni, az valóban egy nagyon lényeges dolog, és ezt kétféle módon lehet elérni. El lehet érni, mondjuk így, hogy negatív tényezőkkel, én most mégiscsak negatívnak nevezném, hiszen első körben, amikor az embertől teljesítményt vártak el, amíg eddig nem vártak el tőle, az őt negatívan érinti. Tehát azzal, hogy bizonyos szolgáltatásokat, a szakmapolitikában nyilván ismert ez a conditional many, a feltételekhez kötött támogatás, egy nagyon lényeges dolog, ha az állam ebben a világban valamit ad, valami olyan pluszt ad, amit azért ad, mert egyébként valaki nehéz helyzetben van, akkor azért teljesítményt is vár el. És nem csak azért, mert sajnálja tőle, vagy nem azért, mert sajnálja tőle, mert természetesen nem sajnálja, hanem azért, mert a segélyezettnek, a juttatás befogadójának a mentális állapotát emeli az, hogy ő tudja, hogy nekem ezért valamit tenni kell.

Ha konkrét példát mondhatok - és ebben nagyon jól együttműködtünk az Oktatási Államtitkársággal -, ma egy olyan ösztöndíjrendszerünk van, egyébként épp a hátrányos helyzetűek: roma és nem roma magyar gyerekeknek az esetében, ahol akkor adunk ösztöndíjat, akkor viszont növeljük az ösztöndíj mértékét, ha a tanulmányi eredmény javul. És ez nemcsak a jó tanulók esetében van így, hanem éppen az oktatási rendszerből hamar kihullóknak az esetében, akkor támogatjuk, premizáljuk a pedagógust, aki vele foglalkozik, a családot és a gyermeket magát is. Hadd mondjam azt, hogy egyébként óvakodnék megdicsérni az előző kormányt, de azt kell mondanom, hogy ebben az útravaló ösztöndíj program ügyben egy komoly, jó kezdeményezésük volt, csak éppen mi volt a gyakorlat: az is kapott ösztöndíjat, aki megbukott. Na most, az ösztöndíj nem arról szól, hogy arra ösztönözze az embert, hogy megbukjon, hanem pontosan az lenne a dolga, hogy ezt a korai iskolaelhagyást mindenképpen megakadályozza.

Tehát az ösztöndíjrendszerben megjelent ez a dolog teljesen egyértelműen, a közmunka, és a szociális segély viszonyában egyértelműen megjelent mondjuk, nevezzük első körben negatív ösztönző, és nagyon fontos az, hogy emellé tegyük a pozitív ösztönzőket. Éppen ez az európai uniós programoknak az a fókusza - vagy mondjuk így, egy kicsit nagyképp szóval, a filozófiája -, hogy az embert képessé teszi arra, amiről beszélünk itt folyamatosan, erre a fajta akarásra. Tehát lehet nyilván kényszeríteni embereket rövid távon arra, hogy megváltoztassák az életmódjukat, megváltoztassák az elképzelésüket a saját életükről, hogy egyáltalán legyen elképzelésük, de ha ez egyébként egy humán emberi tényezővel nem párosul, hogy legyenek olyanok, akik ott vannak mellettük, és ezt meg is tanítják egy abszolút pozitív attitűdből, hogy ne mondjam: altruista emberbaráti segítő attitűdből, akkor ez a dolog nem tud működőképes lenni. Éppen ezért fontos az, hogy a civil világ, a polgári kezdeményezés, ennek a világa: az egyházi világ itt lesz ebben a tárcában, mert ott kaphatjuk a legnagyobb segítséget ebben az ügyben.

És miközben nagyon nyomorúságos a helyzet ebben a társadalmi felzárkózás ügyében egyik oldalon, a másik oldalon - szerintem itt mindannyian pártállástól függetlenül - több száz olyan pozitív kezdeményezést tudunk felsorolni, ahol emberek heroikus munkával nemcsak egyházi keresztény motivációval, hanem egyszerűen a polgári segítőkészséggel ott állnak ezek mellett az emberek mellett. Tehát ennek a két dolognak a jó összjátéka - és akkor megint, ha szabad Varga képviselő úrnak az egyik fontos pontjára utalnom -, ennek a két dolognak az összekapcsolása az, amitől valóban változást remélünk, és amivel változást szeretnénk elérni; a közmunkával kapcsolatos kérdésre gondolok, az ezzel kapcsolatos változtatásokra.

A közmunka vagy a Start-munka programmal kapcsolatosan is a Start azt fejezi ki, hogy el akarjuk indítani valahová az embereket. Olyan közmunkarendszert állítottunk föl, alakítottunk át, ahol ma Magyarországon mindenki, aki bekerül közmunkába, és nem végezte el a 8 osztályt, lehetősége van ingyen, az állam pénzén a közmunka idejében elvégezni, úgy gondolom, hogy ez egy nagyon lényeges dolog. Ez a rendszer, ha valóban elkezd minél szélesebb körben működni, akkor egy lehetőséget ad arra, hogy olyanoknak, akik egyébként 7 osztályt végeztek és írni-olvasni sem tudnak, meg egyébként is a mindenfajta szociális létezéshez szükséges képességekkel nem rendelkeznek, vagy alig rendelkeznek, ezt megkapják. És a másik lehetőség pedig az, hogy szakmákra lebontva. A mezőgazdaságot helyeztük itt előtérbe először, ami egy lényeges és kulcskérdése Magyarországnak, olyan képzésekben részesüljenek a Start-munka, a közmunka mellett, ahol aztán ők valamifajta szakmaszerű képzéssel képesek lesznek utána a saját életfenntartásukról gondoskodni, az egész szociális szövetkezeti rendszernek a megerősítése is ebbe az irányba mutat. Tehát az ellátások, az, amit az állam ad szükséghelyzetben, amit a piac egyébként nem tud, meg a gazdaság, és nem is akar saját erőből megoldani, ezeknek a segítségeknek mindegyiknek kell rajta lenni egy kapunak vagy egy ablaknak, ahonnan kifelé és fölfelé lehet haladni ebben a körben.

Tapolczai Gergely kérdésére szeretném azt válaszolni, hogy már az ellenzéki időkben is nagyon fontos volt számunkra az, hogy ezt a több százezres tömeget, ami Magyarországon és egyáltalán Európában a fogyatékossgal élőknek a körét jelenti, valóban olyan esélyekkel tudjuk ellátni, hogy teljes értékű embernek érezhessék magukat adott esetben, a munka világában is. Tehát részben a megváltozott munkaképességűeknek a foglalkoztatásával, részben a fogyatékossgal élők körének a foglalkoztatásával szeretnénk azt a céghálózatot megerősíteni és ellenőrizni, ezt is hozzá kell tennünk, az akkreditáción keresztül, akik ebben a foglalkoztatásban segíteni tudnak. A gépjármű megszerzésének a támogatása, és ennek a kibővítése a súlyosan értelmi fogyatékosoknak a körére, a látássérülteknek a körére, az is egy ilyen programot, indítást jelent. Az akadálymentesítés ügyében pedig valóban ezt a kicsit végtelenné váló történetet folytatni akarjuk egy elég komoly összeggel, 8 milliárd forint áll a

jövőben rendelkezésre arra, hogy pályázat útján az akadálymentesítést - Vágó képviselő úr tette fel ezt a kérdést - támogatni tudjuk, és egyáltalán jogszabályoknak az egyszerűsítésével szeretnénk olyan lehetőségeket nyújtani, amik átláthatóbbak és jobban használhatóak ebben a körben.

A nemzeti szociálpolitikai koncepcióra többen rákérdeztek. Ezen a ponton azt tudom mondani - hogyha lehet talán néha még egy kicsit önkritikusnak lenni -, valóban, amikor elindítottuk a kormányzást, akkor egy ilyen nagy bum, egy ilyen nagy robbanás volt a koncepcióknak a tekintetében, minden tárca, sőt minden államtitkárság úgy gondolta, hogy meg kell alkotnia a saját maga koncepcióját, hiszen lényeges, hogy mit akarunk az elkövetkező években tenni. Itt egy nagyon fontos koncepció ez a nemzeti szociálpolitikai koncepció is. Mi magunk is, részben egy általunk generált európai uniós elvárásra – mármint az én eredeti államtitkárságom – elkészítettük a nemzeti felzárkózási stratégiát a romák, a mélyszegénység és a gyerekszegénység ügyében. Amikor ezek a koncepciók megjelentek, a második körben az fogalmazódott meg a kormány részéről az az elvárás, hogy ezeknek valami közük legyen egymáshoz. Tehát ezeknek a koncepcióknak az a típusú összehangolása folyik, ami talán az első körben, ebben a nagy lendületben elmaradt, és erre van egy külön stratégiai államtitkárság, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumon belül. Tehát az átjárhatósága ezeknek a koncepcióknak, az egy irányba húzása nemcsak a nagy célnak a tekintetében, hanem a napi szintű működésben is el fogja dönteni azt, hogy mi az, amit ebből a nemzeti szociálpolitikai koncepcióból a jövőben hasznosítani tudunk; én egyébként nagyon fontos területeken komoly összhangot és harmóniát látok éppen a társadalmi felzárkózási stratégiával is.

Az Erzsébet-utalványokról azt gondolom elmondani, hogy a jó aránynak a megtalálása az, ami nagyon fontos ebben az ügyben. Én alapvetően támogatom azt, hogy ezt a fajta nonprofit alapú forrásgyűjtést és forrásfelhasználást az állam a kezébe vegye, és azokat a pluszforrásokat, amik egyébként megjelennek azzal, hogy ez nem piaci és nyereség-alapú, azokat éppen a rászorultaknak, vagy azoknak, akiket ebben az ügyben támogatni akarunk, a javára fordítsa – ez az egyik dolog, ami általánosan a munkavállalók körét jelenti. Másrészt pedig nagyon fontos az, hogy azoknak a családoknak az esetében itt hiányoztak ezek a sokszor durvaságba hajló megjelölések. De úgy gondolom, hogy azért tisztességesen és szép szóval is lehet beszélni arról a nyomorúságos helyzetről, hogy számos olyan család létezik ma Magyarországon, akik nem méltók arra, hogy családnak nevezzék őket, mert egyébként a szülők a gyerekeknek a rovására élnek, és elképesztő erkölcstelenséggel használják ki azt az egyébként segítő szándékot, azt a szerény segítő szándékot, amit az állam a gyerekekre akar célozni.

Tehát ebben a világban, úgy gondolom, nagyon fontos az Erzsébet-utalvány, hogy a gyerekvédelem részévé válik, hogy vannak olyan dolgok, amik bizony a szülő ellenére csak ezzel az utalvánnyal, és csak a gyermeknek a javára lehet egyébként megszerezni. Ebből a szempontból - és gondoljanak a források szűkösségére - úgy gondolom, hogy mégiscsak, és kevésbé méltatott lépése volt a kormánynak az államtitkárság munkájának az, hogy igenis az ingyenes étkeztetést, ami azért Európában is egy meglehetősen unikális dolog, kiterjesztettük a 8. osztályos rászoruló gyermekekre is. Tehát ma már, ha az önkormányzat is együttműködő, akkor nincs olyan gyermek, aki valóban abban a hátrányos helyzetben van, hogy szüksége van erre az ingyenes étkezésre, hogy ne kapna ebédet az iskolában; az ingyenes tankönyv ebből a szempontból szintén nagyon fontos dolog. És éppen ezért tervezzük azt is, hogy a rendszeres szociális segélynek egy része, mondjuk így a 10 000 forint feletti rész, maximum 5 000 forint Erzsébet-utalványban adható legyen, még hogyha ez nem is lesz kötelező, legalábbis a jelenlegi terveink szerint. Szerintem ez egy lényeges lépés lesz a tekintetben, hogy valamilyen módon a helyi önkormányzatnak, akik ott azért a helyi viszonyokat leginkább és a családokat ismerik, legyen valamifajta mérlegelési lehetősége.

Szél Bernadettnek a nagyon átfogó és gyors kérdéseire, bízom benne, hogy két év elég lesz arra, hogy válaszoljak majd, ez a néhány perc bizonyára nem alkalmas erre. Azért mégis azt kérném, és pont az önök megközelítésében – most az LMP-re gondolok – mégiscsak a holisztikus szemlélet az, azt gondolom, hogy egy fontos újítás, hogy amikor nagy rendszereknek az átalakításáról beszélünk, akkor ezt kizárólag úgy megközelíteni numerikusan, hogy most akkor több pénz van ebben, vagy kevesebb pénz van, szerintem az egy szűklátókörű, vagy, hogy mondjam, csak egy rövid távú gondolkodás. Az, hogy az a fajta átalakítás, ami részben egyébként forrásokat von el, részben meg egyébként pluszforrásokat rendelt ezekhez az átalakításokhoz, mert másképp nem volt megoldható; minden, egyébként rosszul finanszírozott rendszernek az átalakítása először pluszforrásokat igényel, és többre fog kerülni, nyilván ezeket valahonnan át kell csoportosítani. Tehát szerintem akkor érdemes majd mérleget vonni, amikor ezeknek a nagy rendszereknek az átalakítása valóban lezárul, én bízom benne, hogy ebben az évben ez meg fog történni, és akkor a működésében látjuk azt, hogy azok az összegek, amik egyébként adott esetben megtakarításként jelentkeztek, azokat hogyan tudjuk majd a jobb működésre fordítani.

Azt úgy pontosan nem értem, hogy mit ért a szegényeknek a vegzálása alatt, mert a legfontosabb dolog - és éppen ezért én szeretném ezt a minisztériumnak a nevében is kifejezni - az az, hogy természetesen az utolsó, amit egy embertől el lehet venni, az én hitem szerint nem is lehet elvenni, az az emberi méltósága, mert az abból következik, hogy mindannyian ugyanúgy emberi teremtmények vagyunk. Tehát, ha bárki, adott esetben helyi szinten - anélkül, hogy bántani szeretnék helyi önkormányzatokat - arra használja ezt a rendszerátalakítást, a segélyezésnek, a szociálpolitikának az átalakítását, hogy embereket ebben az ügyben vegzáljon, akkor én azt egy embertelen dolognak tartom, és azt minden helyzetben, úgy gondolom, hogy vissza kell utasítani.

A bérlakás programra, erre az egyre hadd mondjam azt, hogy nem tudom, hogy hála istennek vagy sajnos, de nem hozzám tartozik, ez jelenleg a Nemzetgazdasági Minisztériumnak a hatókörébe tartozik. Annyit mindenképpen hadd mondjak róla, hogy azért emlékeim szerint a szociálpolitikai alapú lakáshoz jutásnak a segítségét azt éppen mi állítottuk vissza, tehát ebből a szempontból úgy gondolom, hogy úgy léptünk vissza az előző kormányunknak - az Orbán-kormány - a gyakorlatához, hogy egyúttal előre is léptünk.

Szűcs Erika képviselő asszonynak hadd mondjam azt, hogy valóban a szakképzésnek az átalakítása, ha abban egyet tudunk érteni, hogy ami eddig volt, az nagyon rossz volt, akkor már szerintem előrébb tudnánk járni. És én természetesen nem szeretnék visszamutogatni, de az a helyzet, hogy ez a szakképzés egy olyan krízisbe került, egy olyan értelmetlen rendszernek a fenntartását jelentette, ami egyszerűen nem volt folytatható semmilyen módon, mert egyrészt képeztük azokat a szakmunkásnak nevezett egyedeket, akik nem voltak képesek semmilyen módon elhelyezkedni, a másik oldalon pedig egyébként a gazdaságnak, a piacnak olyan igényei voltak, amit a szakképzéssel nem voltunk képesek lefedni. Ezzel együtt én nagyon fontosnak tartom, hogy a jó arányt teremtsük meg a közismereti tárgyaknak és a szakmai tárgyaknak a körében. Ezzel kapcsolatban a kormányon belül is és a kormányfrakcióin belül is folyik egyfajta egyeztetés és gondolkodás, én nem akarnék itt előreszaladni, egyetértek abban, hogy ez egy olyan kérdés, ami központi kérdés. Talán egy szempontot azért mégis hadd hozzak ide.

Az, hogy a közismereti tárgyaknak a megítélése ebben a világban, mind a diákok, mind a tanárok részéről, ennyire rossz, az nem lehet, hogy azt jelenti, hogy nem jól sikerült tanítani ezeket a tárgyakat. Tehát én biztos vagyok benne, hogy nagyon fontos, hogy legyen egy olyan tudásanyag, egy olyan minimum, ami mondjuk, a magyar társadalomban összeköt bennünket. Hogy amikor azt halljuk, hogy Petőfi Sándor, azért mindenki tudja mégis, hogy kiről is beszélünk pontosan, és még mondhatnék ennél talán kvalifikáltabb példát is – már nem Petőfi Sándorra nézve, hanem a példára nézve –, hogy mit is jelent egyfajta közös

nemzeti kincs, amiről mindannyian tudunk, ez egy nagyon lényeges dolog. De, hogy értelmetlenségekkel fölösleges ezeket a fiatalokat adott esetben traktálni vagy tréningezni, gondolom, azért abban egyetértünk.

A közfoglalkoztatás kapcsán éppen erről van szó, és úgy látszik, hogy így használva a Varga képviselő úr által feltett kérdéseket, mert itt is valóban megjelenik a 18 évről a 16 évre csökkentett kötelező iskolás életkor kapcsán. Én azt tudom mondani – és ez szerintem nem először hangzott itt el ebben a bizottságban, meg a nyilvánosság előtt sem -, hogy akinek 16 éves koráig nem sikerül elvégezni az általános iskolát, vagy éppen hogy sikerül elvégezni az általános iskolát, azt miért kell még két évig bent ültetni ugyanabban az iskolapadban, szerintem az egy reménytelen kérdés. Még azt is elfogadom a képviselő úrtól, bár ezt nem mondta, de mondhatná, hogy ez a mérkőzés még nem dőlt el. Tehát pontosan ezek a dolgok azok, és azért ebben egy kicsi megértést kérnék önöktől, hiszen pontosan az emberi életnek ez a világa, amit ennek a tárcának az ügyei érintenek, az, ahol nagyon gyorsan lehet kárt okozni és nagyon lassan lehet jó dolgokat építeni. Tehát itt a tartósság, a fenntarthatóság, az, hogy valamiből mi lesz, az bizony nagyon lassan fog meglátszani.

Gondoljanak arra a nagyon fontos, bár itt nem említődött meg, az egyik talán legfontosabb szociálpolitikai intézkedés lesz a jövőben a kötelező óvoda 3 éves kortól. Abban, hogy csökkentjük azoknál a gyermekeknél, akik erre valóban rászorulnak, nagyon lényegesen fog hozzájárulni ahhoz, hogy majd 6 éves korban, amikor arról beszélünk, hogy ki az iskolaérett és ki nem, akkor majd ezeknek a gyerekeknek a száma alacsonyabb lesz. Ma, a hátrányos helyzetű világban, minden második gyerek nem iskolaérett ebben az ügyben.

Az is egy nagyon lényeges dolog, hogy ha kell, akkor még egy évet bent tudjuk hagyni az óvodában ezeket a gyerekeket akkor, ha nem iskolaérettek és nem valami külön pályára állítjuk őket. Visszakérdezek – ez egy költői kérdés nyilvánvalóan – mikor fog ennek az igazán pozitív eredménye látszani? Mikor lesz abból a gyerekből munkavállaló és adófizető, akit majd 2014-től 3 éves korában az óvodába teszünk? Kap legalább plusz 2 évet ahhoz képest, amit eddig az óvodában töltött, vagy aztán még plusz egy harmadik évet is, ha nem iskolaérett és 7 éves koráig ott maradhat, aztán el fogja tudni végezni a 8 osztályt, és aztán szakmához fog jutni; számoljuk ki, hogy hány év múlva látszik majd ennek igazán az eredménye. Tehát én azt elismerem, hogy ma még ez az intézkedésünk, hogy 18-ról 16-ra, ezt lehet így is látni, meg úgyis látni. Hogy mi lesz ebben a két évben, a 16 éves korban a közoktatásból kikerülő gyerekekkel, az a nagy kérdés, és ebből a szempontból szerintem a felnőttképzési, a szakképzési rendszer az egy nagyon lényeges dolog, és valóban a napokban dől el, hogy melyik irányban is indulunk el ebben az ügyben.

Nyugdíjügyben emlékeztetném a képviselő asszonyt arra, hogy a 65 évet önkormányzatok vezették be, és mi efelé természetesen semmiképpen nem szeretnénk lépni. Most itt a nyugdíjbiztonsága kapcsán a 13. havi nyugdíjról nem beszélnek, nehogy még véletlenül a populizmusnak a vádjába essek, bár politikus szerintem anélkül nem nagyon tud kijönni bizonyos helyzetekből. De én mégiscsak inkább beszélnék azokról a szociális munkásokról, akiknek a megbecsülése valóban az egyik leglényegesebb dolog, akik a legnagyobb terhet vállalják abban az emberi tényezőben, amiről az előbb beszéltem: a negatív és a pozitív ösztönzők tekintetében, azok valóban méltánytalanul nehéz helyzetben vannak. Egy dologban, néha több dologban, nem értünk egyet, de egy dologban egész biztosan nem. Mi azt szeretnénk, ellentétben az önkormányzatok korábbi kormányzati törekvéseivel, hogy ezt az ügyet az adórendszerrel különböztessük meg.

Tehát az egykulcsos adó – és ez megint Varga képviselő úrnak is válasz -, ebben az ügyben az vezet bennünket, hogy ahol a szociális ellátórendszerből jövő segítségre van szükség, azt onnan adjuk meg, és nem az adórendszernek a különböző kedvezményekkel való fűrésésével, faragásával, az legyen egy egységes, átlátható. Egyébként pedig, akik ebben az adórendszerben nem tudnak elég esélyesen létezni, mert olyan alacsony a jövedelmük, hogy

adott esetben a gyermekük után járó adókedvezményt sem tudják megfelelő mértékben igénybe venni, azoknak adjunk pluszsegítséget. Úgy gondolom, hogy ezt a segítséget ebben a szociális ellátórendszerben, a szociálpolitikában meg is fogjuk tudni adni nekik, akár a szociális üdültetésre, akár a gyeseknek a kiterjesztésére gondolok, akár más ilyen típusú intézkedésekre.

A gyerekvédelemről kérdezett még a képviselő asszony. Hadd mondjam azt, hogy az én tudomásom szerint – ebben államtitkár úr segített nekem – az ellátásra szorulóknak a száma nem nő, hanem stagnál, tehát itt nincs egy létszámnövekedés. Az alap irányunk - most én alap irányokról tudok itt beszámolni, köszönöm a megértésüket, ha elfogadják, hogy vannak olyan konkrét dolgok, amikre még úgysem szeretnék tenni, mintha tudnék válaszolni, mert az nem lenne korrekt -, a gyerekvédelemnek az iránya az a családok felé halad mindenképpen. Az, hogy minél inkább, ha lehetséges elérni egyszer majd azt, hogy 12 éves kor alatt ne is kelljen valamifajta központi intézményi ellátásba adni ezeket a gyerekeket, hanem családba lehessen adni, mert azt a pluszt, amit egy család ad akkor is, ha ezek nevelőszülők, vagy éppen örökbefogadással szülővé vált emberekről van szó, ezt a pluszt a legjobban működő intézmény sem tudja semmiképpen megadni.

Egyetlenegy - ha szabad egy picit, csak egy kicsit csipkelődni - ilyen népfrontos összeállást a Jobbik és az MSZP között, ha ne is visszautasítsak, hanem hadd kérdőjelezzek meg. Szerintem azzal nagyon vigyázzunk, hogy akkor, amikor – mondjuk így – középosztályról beszélünk, akik ma mégiscsak a mi megélhetésünket is, és egyáltalán az adóbefizetéseknek a jelentős részét abszolválják Magyarországon, ne nevezzük gazdagabb családoknak. Tehát, ha valakinek mondjuk 220 000 forint a jövedelme, az gazdag Magyarországon? Nyilván sokkal jobban él, vagy sokkal jobb lehetőségei vannak arra, és ha efelé megyünk, akkor már azért mégiscsak van lehetőség több gyermeknek az esetén ennek az adókedvezménynek az igénybevételére. Tehát, mondjuk így, hogy valóban azok a családok, akiknek van egy tisztas megélhetésük, de ezeket gazdagnak nevezni, szerintem a gazdagabbaknak a világát, azt még nem igazán értük el. Én ezt egyébként egy hiányosságnak tartom, hogy valóban az a típusú gazdagság, amelyik onnan keletkezik, hogy adóelkerülésből, annak a sokkal szigorúbb ellenőrzését és elérését, szerintem ez egy nagyon lényeges dolog.

És hogy megint csak utaljak a Start-munka közmunka rendszerre is, az egy nagyon fontos dolog szerintem, hogy ma olyan közmunka van - még akkor is, ha ez egyébként az államnak többbe kerül -, ahonnan adójövedelem keletkezik, tehát hogy az a jövedelem is adóköteles jövedelem, mert ebbe az irányba kell mindenképpen elindulnunk. És amikor Varga képviselő úr arról beszél, hogy a szakadék van a közmunkáért, a Start-munkáért járó bér között és a minimálbér között, az ön szerint túlságosan nagy, én azt tudom mondani, hogy eddig túlságosan kicsi volt. Tehát az a helyzet, ha ezt a bizonyos Szűcs Erika képviselő asszony által motivációnak nevezett ügyet - én meg akarásnak nevezett ügyet - nem akarjuk elhanyagolni, akkor világosnak kell lenni a különbségnek: a szociális segély, a Start-munkáért járó bér és a minimálbér között, mert ez húzza be a munka világába az embereket, és nyilvánvalóan ennek csak akkor van értelme, ha a másik oldalon pedig valóságos kitörési pontokat fogunk adni.

Hajléktalanügyben úgy gondolom, hogy a legnagyobb krízist jelentő ügyet megoldottuk azzal, hogy volt valóban egyfajta negatív kényszer arra, hogy a hajléktalanszállókra a téli időszakban ezek a hajléktalanok bekerüljenek. Itt azért a kapacitásbővítés azt gondolom, hogy egy nagyon fontos dolog volt, és hogy a téli időszakot azért alapvetően úgy vészeltük át, hogy az ilyen módon károsodott embereknek a száma lényegesen csökkent. Ezeknek a programoknak a támogatása a továbbiakban is, úgy gondolom, hogy nagyon fontos lesz. Itt a helyi önkormányzatokkal való együttműködés is nagyon fontos lesz, és talán megértik azt a szándékunkat - ez az önkormányzati terhek iránti megértést is jelenti -, hogy azért az, hogy gyakorlatilag az ország hajléktalan problémája

egyetlen városra koncentrálódjon, és ezen belül is egyetlen kerületre, azért azt egyetlenegy önkormányzattól sem várhatjuk, hogy ilyen módon terheket vállaljon magára. Én nagyon fontosnak tartom ezzel együtt ebben az ügyben, amire komoly európai uniós források is vannak egyébként, hogy a pozitív programokat továbbvigyük, hogy ez a szó, amit azt hiszem, hogy Szél Bernadett használt: végzálás, meg az emberi méltóságnak a sérelme, az itt semmiképpen nem fordulhat elő ezekkel az embertársainkkal kapcsolatban.

Az, hogy milyen olyan kényszereket próbáltunk bevezetni ebben az ügyben, ami ezt a fajta utcán élést, mint életformát megpróbálja csökkenteni, az egy nagy nyilvánosságot kapott. Az a törvényjavaslatunk, amit egyébként szintén elfogadtunk néhány héttel később, ami pontosan arról szól, hogy aki ezeket az embereket valamilyen módon emberi méltóságukban sérti és megalázza, legyen az akár hatóság, akár magánszemély, azok súlyos büntetésre számíthatnak, ez bűncselekménynek minősül, erről kevesebb szó volt.

Stágel Bence képviselő úrnak mondanám, hogy valóban a fiatalok erőforrásával való gazdálkodás területén nagyon súlyos hiányosságok vannak ma még Magyarországon egyáltalán az ifjúságpolitikában. Én bízom benne, hogy a miniszteri biztosnak a munkája ennek a koncepciónak, ami persze a szép szavakat nem lehet megspórolni, az a fontos, hogy ezeket valamilyen módon tettek is kövessék. És azok az oktatási programok, amiket elindítunk, amik részben azt jelentik, hogy külföldi egyetemi tapasztalatokat lehet szerezni azzal, hogy utána pedig visszajönnek azok, akik eddig külföldön próbálták a megélhetésüket biztosítani, azok valamilyen előrelépést fognak jelenteni ebben az ügyben. A rezidens program, ami elindult, azért az ott óvatos optimizmusra ad lehetőséget, én bízom benne, hogy az legalább azért 600 fő orvosnak az itthon tartását mégiscsak lehetővé fogja tenni.

Elnök úrnak a kérdéseire úgy gondolom, hogy részben válaszoltam. Itt a gyermektartásdíjnak a megelőlegezésével kapcsolatban egy segítséget kaptam, talán megérti, hogy ilyen szintig azért nem sikerült még leásnom a minisztériumnak a munkájában. Ez a gyermektartási díjnak a megelőlegezése éves szinten körülbelül 10 ezer főt érint, az éves költségvetési kiadás másfélmilliárd forint, a kifizetéseknek mindösszesen 10 százalékát fizették vissza az érintettek. Elnök úr is óvatosan fogalmazott, hogy itt elvileg fennáll a lehetőség a visszafizetésre, ez 2012-ben 130 millió forintot jelent a másfélmilliárdhoz képest, éppen ezért 2012. január 1-jétől megállapított ellátások összege ezért került maximalizálásra, és a gyermektartásdíjak megelőlegezése maximum 14 250 forintig lehet gyermekenként. Tehát erre azt a választ tudom adni, hogy emellett azért kell kitartanunk, mert egyébként ez a fajta visszafizetési hajlandóság bizony alapvető nehézségeket okoz.

Az ápolási díjakkal kapcsolatos, és egyáltalán, ha megengedik, mindenfajta olyan költségvetési ügy, ami itt felmerült, az elég sajátos. Én nem kívánom önöknek, hogy kormányzati felelősséget foglaljanak el a jövőben - itt még egyelőre mondjuk így, ilyen szempontból az ártatlanságukat őrző pártokra gondolok: a Jobbikra és az LMP-re -, de azért az egy picit naiv elképzelés, hogy az úgy zajlik a kormányban, hogy bejön egy miniszter, az asztalra csap és azt mondja, hogy de nekem több pénz kell. Tehát, ha egy kormány ilyen típusú lobbierdekeknek, még ha azok pozitív lobbierdekek is egyébként, az áldozatásul esik, akkor talán annyi kritika megengedhető, akkor az előző kormányok sorsára fog jutni. Ha szétcincálja, szétszaggatja azt, hogy van a szociálpolitikai lobb, van az egészség lobb, van aztán végképp a gazdasági lobb, és ők határozzák meg, az ő erejük fogja meghatározni azt, hogy milyen költségvetési számok jönnek ki a végén, akkor régen rossz. Ezt az ügyet azért nem ilyen módon közelítjük meg.

Tehát akár az ápolási díjjal, akár mással kapcsolatban azt tudom mondani, hogy nyilván elsősorban gazdasági kérdés, a gazdaság állapotának a kérdése. Itt látják azt a küzdelmet, amiben vagyunk, hogy milyen lehetőség lesz ebben a ciklusban adott esetben ápolási díjaknak, vagy bármilyenfajta béremelésre akár a szociális szférában is, ahol én ezt egyébként abszolút indokoltnak tartom, itt nagyon sok függ az elkövetkező hónapoknak a

tárgyalásától; én bízom benne, hogy lesznek olyan pluszforrások, amik fel fognak szabadulni, és ezeket majd ezen a területen fogjuk előhozni, illetve bevetni.

Kapus Krisztián képviselő úrnak az ifjúságpolitikával és a népesedéssel kapcsolatos kérdése, végül is a kettő összefügg, mert ifjúkorban vagyunk abban a helyzetben, hogy segítsük Magyarországnak a demográfiai helyzetét. Elnök úr is kérdezte ezt, valóban nagyon fontos a népesedési kerekasztalnak, egyáltalán ennek az ügynek a középpontba állítása. Most ugye ez megint csak olyan, mint ahogy az előbb mondtam, tehát egy-két éven belül nézegetni a számokat, hogy több gyerek, vagy kevesebb gyerek, az meglehetősen kérdéses megközelítés, mert itt is valóban csak közép- és hosszú távon lehetséges az előrelépés.

Azért hadd mondjam azt, hogy az önök által, vagy legalábbis önök egy része által ostromozott egykulcsos adóval, ennek a kombinálásával – azt azért sohase felejtjük el –, a családtámogatási rendszerrel való kombinálásával, ami egy erős kereszténydemokrata megközelítés, és ebbe beleírtam természetesen a Fidesz-frakciónak a tagjait, hogy itt azért legyen valamifajta segítése azoknak, akik gyereket nevelnek. Több száz milliárd forint maradt azoknál a családoknál, akik egyszerre dolgoznak és gyereket nevelnek, én úgy gondolom, hogy ez demográfiai szempontból is egy nagyon fontos üzenet. És hogy egyébként azokban a rétegekben - nagyon óvatosan mondom, mert itt azért nyilván vannak a politikai korrektségnek fölkent apostolai és esetleg apostolnői is -, hadd mondjam azt, hogy azokban a családokban, ahol egyébként a kizárólagos jövedelemforrás az az állami transzfer, az állami újraelosztás, ami a gyerekek számára vonatkozik, az elmúlt években csökkent a születésszám, és szerintem ez egy fontos dolog a család megtervezésének az irányába.

És azért mégiscsak megkockáztatnám azt a mondatomat, amiért már kaptam néhány kritikát, hogy azért azt a törekvését az államnak, hogy azt a gyerekvállalást segítse, hogy olyan családba szülessenek a gyerekek, amely családok ezeket a gyerekeket képesek eltartani, felnevelni és ezt erősítse, tehát a munkát és a gyerekvállalást ilyen módon összekösse. Én remélem, hogy azért az mégiscsak egy olyan keskeny mezsgye a megfogalmazásban is, amiben alapvetően egyet tudunk érteni. Miközben a másik oldalon természetesen el kell mondani azt - a sajtónak nehezebbre szokott esni ezt a két mondatot együtt idézni, mert általában egymondatos idézetek vannak -, hogy természetesen minden megszületett élet egyformán érték Magyarországon, és minden megszületett élettel kapcsolatban meg kell tenni mindent azért, hogy ha már a szülei nehéz sorsban vannak, akár saját hibájukból, akár más okokból, akkor legalább a gyermeknek valamifajta esélye legyen a kitörésre. Tehát ilyen módon lehet szerintem megközelíteni a népesedésnek a kérdését, ami valóban Magyarország jövőjének az egyik kulcskérdése.

Köszönöm szépen a türelmüket és a figyelmüket, és azt tudom ígérni, hogy ha valóban ebben a körben lezárjuk a beszélgetést, hogy bármikor szívesen állok a bizottság rendelkezésére, és igyekszem majd az ismereteimet is elmélyíteni, hogy konkrét kérdésekre még konkrétabb válaszokat tudjak adni. Köszönöm a figyelmüket.

ELNÖK: Köszönjük szépen a viszontválaszt és a tájékoztatót, és akkor a helyettesítéseket szeretném felolvasni, mielőtt szavazásra kerül sor.

Ágh Péter képviselő urat Tamás Barnabás képviselő úr helyettesíti, Csizi Péter itt található már köztünk, Hirt Ferenc képviselő urat Tapolczai Gergely képviselő úr helyettesíti, Székyné dr. Sztrémi Melinda képviselő asszonyt Iván László képviselő úr helyettesíti, Vas Imre képviselő urat Kapus Krisztián képviselő úr helyettesíti és Boldvai László képviselő urat Szanyi Tibor képviselő úr helyettesítette, de ő már eltávozott.

Határozathozatal

Ezek után szavazás következik. Aki egyetért miniszterjelölt úrnak miniszterré való kinevezésével és támogatásával, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 15 igen. Aki nem? *(Szavazás.)* 5 nem. Tartózkodás? *(Nincs jelzés.)* Nem volt. Köszönöm szépen.

Tehát a bizottságunk a jelölt miniszterré történő kinevezését támogatja.

Én zárószóként annyit szeretnék csak kérni miniszter úrtól, hogy számos alkalommal történt már, hogy törvénytervezet lett benyújtva a bizottságunkhoz vagy határozati javaslat, főképpen az ellenzék részéről, és a minisztérium nem vette a fáradságot, hogy bárkit is küldjön, hogy ezeket megvitassuk. Szeretném, ha ez megváltozna, és legalább annyi tisztelet lenne az ellenzék indítványai felé, hogy valakit elküldenek a minisztériumból, és részt vesz egy ilyen vitában, és ez is, úgy gondolom, a politikai korrektségnek a természetes része kellene, hogy legyen.

Ezzel be is zárom a mai napirendi pontunkat. Nagyon szépen köszönjük a részvételt, köszönjük vendégeinknek is a részvételt.

Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről:

a) A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/6801. szám) (Sneider Tamás, Vágó Sebestyén és Baráth Zsolt (Jobbik) képviselők önálló indítványa)

Tisztelt Képviselőtársaim! Folytatjuk ülésünket. Következő napirendünk a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvény módosításáról szóló T/6801. számú törvényjavaslat tárgyalása.

Az előterjesztő képviselőjében Vágó Sebestyén képviselő úrnak adom meg a szót.

Vágó Sebestyén előterjesztése

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Ahogy az indokolásban is olvashatták, itt arról van szó, hogy sok kétely jött be felém a megváltozott munkaképességű, illetve rokkant személyektől, hogy félnek attól, hogy mi ez a 150 százalék, mennyit keresnek ők, mennyit dolgozhatnak. Egy rokkanttá vált mentőápoló kétségbeesve kérdezte, hogy ő akkor most maradhat-e a mentőállomáson ilyen bent lévő mentőápolóként vagy nem, mert két hónap alatt átlépné a minimálbér 150 százalékát a keresetből származó jövedelme, illetve a rokkantsági ellátása; meg is néztem a törvényt és tényleg nem volt pontos. Éppen ezért javasoltunk képviselőtársaimmal egy olyan módosító indítványt, egy olyan kiigazítást, ami deklarálná, hogy a keresőtevékenységből származó jövedelem nem haladhatja meg a minimálbér 150 százalékát három hónapos átlagban.

Ehhez a törvényjavaslatához és ennek a tárgyalásához szeretném kérni a bizottság tagjainak a támogatását. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nem, akkor szavazás következik.

Határozathozatal

Aki a törvényjavaslatot támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 4 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 11 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 2 tartózkodás. Bizottságunk a törvényjavaslatot nem vette tárgysorozatba.

b) A megváltozott munkaképességű személyek egyes juttatásainak kompenzációjáról szóló határozati javaslat (H/3802. szám) (Sneider Tamás, Vágó Sebestyén és Baráth Zsolt (Jobbik) képviselők önálló indítványa)

Következő napirendünk a megváltozott munkaképességű személyek egyes juttatásainak kompenzációjáról szóló H/6802. számú határozati javaslat tárgyalása.

Az előterjesztő képviselőjében szintén Vágó Sebestyén képviselő úrnak adom meg a szót.

Vágó Sebestyén előterjesztése

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Itt is arról van szó, hogy 2012. január 1-jén hatályba lépett a megváltozott munkaképességűekről szóló törvénynek nagyon sok passzusa, nagyon sok paragrafusa, nagyon sok intézkedése, és ezek között szerepeltek olyanok, amik szerintem bizonyos tényezőket, bizonyos tényeket kívül hagytak a számításban, illetve nem vettek figyelembe. Itt gondolok arra, hogy a határozati javaslatban felsorolt hivatkozások nagyon sokszor életszerűen a megváltozott munkaképességű vagy fogyatékossgal élő személyeknél átmeneti időszakokra jelentkezhetnek. És ezzel az átmeneti időszakkal a jelenlegi törvényi szabályozás szerint elveszítik a rokkantságuk vagy fogyatékossgal, vagy megváltozott munkaképességű állapotuk miatt járó juttatásokat.

Éppen ezért egy határozati javaslatban azt javasoltuk képviselőtársaimmal, hogy ezek ne megszűnjenek, hanem szüneteltetésre kerüljenek arra az időre, amíg a felsorolt juttatásokat kapja a megváltozott munkaképességű fogyatékossgal élő vagy rokkant személy. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. A kormány most sem vesz részt a vitában. Kérdezem, hogy kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nem, akkor szavazás következik.

Határozathozatal

Aki a határozati javaslatnak a tárgysorozatba-vételét támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 5 igen. Aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 11 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 2 tartózkodással a bizottság nem vette tárgysorozatba a határozati javaslatot.

c) A kommunista korszakban politikai okból kitüntetettek nyugdíj-kiegészítéseinek végleges megszüntetéséről szóló határozati javaslat (H/6845. szám) (Dr. Apáti István, Hegedűs Lorántné, Novák Előd, Szilágyi György és Murányi Levente (Jobbik) képviselők önálló indítványa)

Következő napirendünk a kommunista korszakban politikai okból kitüntetettek nyugdíj-kiegészítéseinek végleges megszüntetéséről szóló H/6845. számú határozati javaslat tárgyalása.

Az előterjesztő képviselőjében köszöntöm Hegedűs Lorántné és Novák Előd képviselőtársainkat.

Kérdezem, hogy melyikük kíván elsőként hozzászólni. *(Jelzésre.)*

Hegedűs Lorántné képviselő asszonyé a szó.

Hegedűs Lorántné előterjesztése

Hegedűs Lorántné (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelettel üdvözlöm a bizottság tagjait. Azt szeretném kérdezni, hogy a kormány képviselőjében jelen van valaki, vagy a tárca képviselőjében?

ELNÖK: Nincs jelen. Bocsánat, jelen van.

HEGEDŰS LORÁNTNÉ (Jobbik): Bocsánat, csak azért kérdeztem, hogy kapunk-e érdemi választ majd a kormányzat részéről.

Köszönöm szépen a szót, még egyszer. A határozati javaslatunk röviden arról szólna, hogy korábban volt egy minisztertanácsi rendelet még, ami 1985-ben született, és bizonyos nyugdíj-kiegészítésekről szólt, amely akkor járt, ha az illetőnek van olyan kitüntetése, mint például a fegyveres harcokban részt vett partizánnak a kitüntetése, a Munka Vörös Zászlórend kitüntetése, a Vörös Csillag Érdemrend kitüntetése és így tovább.

Ezt a nyugdíj-kiegészítést egy 1991. évi törvény eltörölni javasolta, és megdöbbentő módon az kellett, hogy kiderüljön számunkra ez év februárjában, hogy ez az 1991-es törvény nem lett végrehajtva, és ezek az emberek – mintegy 1259 fő – mind a mai napig kapja ezt a nyugdíj-kiegészítést. Ez az információ úgy érkezett el hozzánk, hogy ugye tudjuk volt a Jobbiknak egy javaslata még korábbról, amely a nyugdíj-privilegiumok eltörléséről szólt, amelyet a kommunista diktatúra idején kaphattak meg egyesek, és ennek kapcsán volt az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságnál egy egyeztetés, ahol az illetékes elmondta, hogy sajnálatos módon ez a bizonyos minisztertanácsi rendelet eltörléséről szóló törvény nem lett végrehajtva. Ezek alapján, mindezt napjainkig, az elmúlt 20 évben, 21 évben pontosabban, jelen értéken több mint 4 milliárd forint lett ilyen módon jogtalanul kifizetve.

A határozati javaslatunk arról szól, hogy az Országgyűlés kérje fel a kormányt hathatós intézkedésekre ennek kapcsán, még hozzá három pontban. Egyrészt, ezen nyugdíj-kiegészítések megszüntetéséről haladéktalanul intézkedjen a kormányzat, másrészt pedig a jogalap nélküli kifizetéseket követelje vissza, harmadrészt pedig a felelősségre vonásról intézkedjen. Ugye tudjuk, hogy nem véletlenül történhetett, hogy ezek a pénzösszegek jogtalanul ki lettek fizetve, ez szándékos bűncselekmény, értelmezésünk szerint.

És még egyet szeretnék elmondani, hogy miért gondoljuk azt, hogy fontos, hogy ez országgyűlési határozatban legyen kimondva. Azért gondoljuk, mert van más olyan határozat, amely arról szól, hogy egyes jogtalan állapotokat szüntessen meg a kormányzat, a Legfőbb Ügyészség és így tovább. Tehát igen, ez egy bevett műfaj erre a kérdésre, hogy adott esetben jogtalan állapotokat úgy próbáljunk megszüntetni, hogy az Országgyűlés intézkedésre hívja fel a kormányzatot, mert hallottam a sajtóban, egyes hírek szerint az volt a kritika ezen határozati javaslatunk ellen, hogy ez nem az Országgyűlésnek a feladata. Kérem, számtalan esetben ez már megtörtént, ha gondolják, konkrét példákat is tudok említeni.

Tehát igenis ez egy létező műfaj ilyen eseteknek a tisztázására és rendezésére, és ezért gondoljuk, mivel ez egy példátlanul méltánytalan állapot, mondjuk így, részben azért, mert ezen gazdasági helyzetben, amiben mi vagyunk, ez feltétlenül luxuskiadásnak számít. Másrészt pedig 1956 szellemével tökéletesen ellentétes az, hogy a jelenlegi Orbán-kormány is, mondjuk az '56-os forradalom leverésében résztvevőknek adott jutalmak, kitüntetések után még jutalmat is fizessen ki.

Ezt kérjük tehát a tisztelt bizottságtól, hogy ezt a határozati javaslatot szavazza meg és vegye tárgysorozatba. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak és a kérdésekre nagyon szívesen válaszolunk.

ELNÖK: Köszönöm. Novák Elődnek adok szót.

NOVÁK ELŐD (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Ebben a témakörben a tisztelt bizottság már tárgysorozatba vette egy jóval átfogóbb javaslatunkat, mely ugyanakkor nem a kitüntetések után járó nyugdíj-kiegészítésekről, hanem általában azokról a bizonyos kommunista luxusnyugdíjakról szól, mely Biszku Béla nevével fémjelezhető. A szovjet megszállást követő szocialista rendszerek által biztosított politikai

nyugdíj-privilegiumok megszüntetéséről és a szocializmus áldozatainak társadalombiztosítási kompenzációjáról szóló törvényjavaslatról beszélünk, ami itt a bizottságban nyert tárgysorozatba-vételt, és kormánypárti ígéreteket kaptunk arra, hogy ezt a kérdést előbb-utóbb rendezik, már az alaptörvény is tesz erre való utalást, konkrétan az átmeneti rendelkezések, hogy ezeket a nyugdíjakat lehet csökkenteni. Természetesen ennél gyorsabb eljárást szorgalmaznánk már csak azért is, mert például Biszku Béla már elmúlt 90 éves.

De túl azon, hogy valakik az előző rendszerben végzett munkájuk után kapott magas jövedelmük alapján kapnak ma az alapszámítási szabályok szerint is magasabb, végül is kiemeltebb nyugdíjat, itt van egy még nagyobb, még égbekiáltó probléma, egyben törvénysértés, amire pont egy ötpárti egyeztetésen, a Fidesz által kezdeményezett ötpárti egyeztetésen derült fény. A Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság világított rá arra, amit az MSZP és az LMP tüntető távolmaradása közepette felháborodással konstatáltak mind a kormánypártok, mind a Jobbik, és mi ezt a felháborodást ültettük most törvényjavaslatba, és abban bízunk, hogy ezt önök most tárgysorozatba veszik.

Hogy mikor kerülhet napirendre és konkrétan milyen végleges formát ölt ez a törvényjavaslat, azt nyilvánvalóan még nem tudhatjuk, de szükséges rávilágítani arra, és nyilvánvalóan, ha megnézték a mai bizottsági ülésre, akkor láthatták is, hogy ez az 1991. évi XII. törvény 2. paragrafusában foglalt kötelezettség egyáltalán nem került végrehajtásra. Amit a Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság kiosztott táblázatot, abból azt látjuk, hogy ez a 1259 fő - legalábbis az akkori februári ötpárti egyeztetésen kiosztott táblázat akkor hatályos adatai alapján - összesen bruttó mintegy 200 millió forintot kap évente, tehát a rendszerváltás óta körülbelül 4 milliárd forintot kapott, ráadásul jogtalanul, hiszen ennek elvileg a megszüntetését rendelte el ez a törvény. Ezért is van a határozati javaslatunkban a 3. pontban, egy olyan pont is, hogy az Országgyűlés felkéri a kormányt, hogy a törvény hatálybalépése utáni, a törvénnyel ellentétes módon végrehajtott - tehát most a '91-es törvényről beszélünk -, kifizetésekért felelős személyeket nevezze meg, illetve a szükséges fegyelmi, kártérítési, illetve büntetőjogi felelősségre vonásukról intézkedjen.

Most, hogy itt mindannyiunk számára tudomásunkra jutott egy törvénysértés, feljelentési kötelezettségünk van ebben az ügyben. Azt gondolom, hogy viszont elegánsabb is, ha magával ezzel a határozati javaslattal most a kormányt kérjük fel, de nem szőnyeg alá söpörve ezt a problémát, akár a felelősök megtalálására is, akik ezt akár mondjuk 1991-ben vagy a későbbiekben, szándékosan elszabotálták ennek a törvénynek a végrehajtását. Amennyiben valamilyen oknál fogva, de azért reméljük, hogy ilyenre nem kerül sor - főleg, hogy korábban is tárgysorozatba vették az átfogóbb javaslatunkat is -, de ha mégse vennék tárgysorozatba, akkor arra kérem elnök urat, hogy egy külön szavazást arról elrendelni szíveskedjen, hogy maga a bizottság, ha esetleg úgy is dönt, hogy nem akarja ezeket a törvénytelen juttatásokat megszüntetni, erről intézkedni, de mégis a büntetőjogi felelősség fennáll és feljelentési kötelezettségünk van, ebben az esetben pedig, ha tehát mégse kerülne tárgysorozatba, akkor viszont erről egy külön szavazást elrendelni szíveskedjen; amennyiben szavazás szükséges, és nem elnök úr hivatalból tesz feljelentést.

De mi azt szeretnénk, ha itt kellő rangot megadva, nem a Jobbik, hanem a bizottság tenne feljelentést abban a „B” esetben, ami reményünk szerint nem következik be, hogy nem kerülne tárgysorozatba-vételre, tehát egy ilyen ügyrendi javaslat van. Alapvetően viszont abban bízunk, ha egyelőre még lehet, hogy napirendre nem is kerülhet, mert még vizsgálja ezt a kérdést akár a Nemzeti Emlékezet Bizottsága, akár más, de erre irányuló ötpárti egyeztetésen erre irányuló szándék egyértelműen megvolt, tehát kérem, hogy a korábbi törvényjavaslatunkhoz hasonlóan ezt is, ezt a határozati javaslatunkat is tárgysorozatba venni szíveskedjenek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Most a kormány képviselőjében köszöntöm Asztalosné Zupcsán Erika helyettes államtitkár asszonyt. Kérem, foglaljon helyet és adjon választ a feltett kérdésekre.

Asztalosné Zupcsán Erika helyettes államtitkár (NEFMI) állásfoglalása

ASZTALOSNÉ ZUPCSÁN ERIKA helyettes államtitkár (Nemzeti Erőforrás Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Ezzel az üggyel már régóta foglalkozunk, és Novák Előddel már többkörös egyeztetést is folytattunk, illetve a Jobbik képviselőivel arra vonatkozóan, hogy mi is történt 1991-ben. A számok általában pontosak és precízek, ellenben azt kell mondanunk, hogy 20 kitüntetés van felsorolva ebben a 30/1985-ös MT rendeletben, ami alapján kialakult az, hogy hányan kaphatják jelenleg is a kiegészítéseket. És abban, az őáltala felsoroltakon kívül, azért még a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze, meg a Magyar Köztársaság Érdemes Művésze is szerepel, tehát ebből az adódik, hogy nem biztos, hogy mindenki jogtalanul kapja azokat a kiegészítéseket, amit kap.

Tehát attól, hogy valamilyen felülvizsgálat legyen, mi soha nem zárkóztunk el, de természetesen azt nem tudjuk mondani, hogy mindenkitől el kell venni, illetve hogy ezeket jogalap nélkül kapják azok, akik kapnak. Tekintettel arra, hogy az 1991. évi törvénynek azt hiszem a 4-es paragrafus - de ezt most, miután nincs előttem a törvény, nem tudom pontosan mondani - lehetőséget adott arra, hogy azok, akik ezeket a juttatásokat megítélték, felülvizsgálják, hogy valóban kívánják-e a továbbiakban érvényesíteni, avagy nem. Így lehetősége volt a Miniszterelnöki Hivatalnak és a Népköztársaság Elnöki Tanácsának, hogy felülvizsgálja a saját maga által adományozott kitüntetések, és a legtöbb esetben továbbra is megítélte azoknak, akik megkapták ezeket a kitüntetések. Tehát van keresnivaló ebben az esetben, a felülvizsgálatnak nyilván van értelme, de azt, hogy jogalap nélkül vette volna fel bárki is, azt nem tudjuk mondani, mert ha egyszer a törvény erre lehetőséget adott, és ő ez alapján kapta meg, akkor ez nem jogalap nélküli, ennek a visszakövetelése is nehézséget okozna ez alapján, és a felelősségre vonás ugyancsak egy ilyen helyzetet eredményez.

Tehát én azt gondolnám, hogy a további egyeztetésekre nyitottak vagyunk, meg fogjuk vizsgálni, ahogy eddig is tettük. Már a magas nyugdíjaktól kezdve, minden olyan kérdésben állunk a képviselők rendelkezésére adatokkal és mindennel, tehát meg kell vizsgálnunk, hogy valóban kik ezek, de ezt valakinek ki is kell mondani, valamilyen törvénynek ezt szabályozni kell majd, tehát ezért most ezzel az előterjesztési javaslattal nem tudnék egyetérteni.

Kérdések, vélemények

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem képviselőtársaimat, ki kíván hozzászólni a határozati javaslatához. *(Nincs jelzés.)* Néhány gondolatot szeretnék mindenképp hozzátenni.

Ha az indoklást elolvasták képviselőtársaim, akkor mindenképpen látható, hogy olyan kitüntetésekről van szó, mint mondjuk a Vörös Csillag Érdemrend, vagy a Munka Vörös Zászlórend, például a Vörös Csillag Érdemrend az kimondottan politikai jellegű kitüntetés, ezt még én is tudom, hiszen bár csak 18 éves voltam, amikor megtörtént a rendszerváltás. Tehát én ennek tükrében szeretném, ha ez a határozati javaslat mégiscsak keresztülmenne, hiszen hogyha egy határozati javaslatról van szó, akkor a konkrét törvényjavaslat még rengeteg mindent változtathat ezeken a dolgokon, és helyettes államtitkár asszony is elmondta, hogy van keresnivalónk, és szerintem is tényleg van keresnivalónk ezen a területen. Én csak szeretnék mindenképp amellet állást foglalni, hogy a határozati javaslatunkat fogadják el, és akkor ebből majd egy valódi törvényjavaslat szülessen, ami esetleg pontosan meghatározza azokat a köröket, ahol szükséges megvonni ezeket a nyugdíj-kiegészítéseket. Köszönöm.

Sáringer Tamás képviselő úrnak adok szót.

SÁRINGER-KENYERES TAMÁS (KDNP): Köszönöm a szót. Én azt szeretném kérdezni, hogy akkor rosszul értelmeztem, van egy 1991-ben meghatározott törvény, amibe elveszik tulajdonképpen ezeket a nyugdíj-kiegészítéseket. Nekünk most nem az a dolgunk, hogy felülbíráljuk, hogy melyikre vonatkozik, hanem hogy nem lett végrehajtva a törvény, szerintem egy nagyon egyszerű dologról döntünk. Köszönöm.

ELNÖK: Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e valaki hozzászólni.
Szűcs Erika képviselő asszonyé a szó.

SZÚCS ERIKA (független): Bocsánat, itt most tényleg tisztázni kellene, mert én a helyettes államtitkár asszony szavait úgy értelmeztem, hogy törvényesen jött létre a jelenlegi állapot, nem törvénytelen; az indítvány pedig abból indul ki, hogy törvénytelen. Nem úgy kell rendezni, hogy kimondjuk arról, ami törvényes, hogy törvénytelen, hanem azt mondjuk, hogy akkor végrehajtották, csak a végrehajtásban benne voltak ilyen – helyettes államtitkár asszony előadása szerint -, most hogy kinek van igaza, nem tudom, mert én ezeken nem vettem részt. Tehát én azt gondolom, ha a kormányzat képviselője azt mondja, hogy egyébként az ügyben van rendezni való, de nem azért, mert törvénytelen, hanem egy olyan törvény volt, amely megengedte, hogy ilyen állapot jöjjön létre. És ha ez politikailag, vagy bármilyen szándék szerint nem jó, akkor azt kell mondani, hogy ezt az egész ügyet vegye elő és szabályozza újra, és akkor lehet megszüntetni. De nem lehet azt mondani, hogy az előállt helyzet az törvénytelen működés miatt, tehát én ezt így értettem; nem tudom, hogy jól értettem-e, mert ez egy nagyon fontos különbség, hogy törvényes, vagy törvénytelen az előállt állapot.

ELNÖK: Köszönöm. Kérem, tartsuk fent a rendet. Először a képviselők megkapják a kérdés, illetve a reagálás lehetőségét és utána az előterjesztők fognak majd reagálni.
Lanczendorfer Erzsébet képviselő asszonyé a szó.

DR. LANCZENDORFER ERZSÉBET (KDNP): Köszönöm szépen, elnök úr. A javaslat rendkívül általánosít, mint hallottuk. Szerintem arról van szó, hogy egy '91-es törvényt nem hajtottak végre, erről lehetne vitatkozni, erről lehetne törvényjavaslatot alkotni, mert nem mondja, hogy kik voltak a felelősök. De azt, hogy törvényesen felvették és akkor most fizessék vissza, szóval ezt már nem tartom helyesnek; de azt, hogy egy '91-es törvényt valakik nem hajtanak végre, ezzel kapcsolatban lehetne vizsgálni és rendet tenni. Én nem szavazom meg, mert mind a kettő rész benne van. Az, hogy akik törvényesen vették fel, elég baj, hogy a kommunizmusban ilyen volt, de törvényesen vehették fel, és ők nem tehetnek arról, hogy egy '91-es törvényt nem hajtottak végre és adták a pénzt nekik; azok a felelősök, azok fizetnék a 4 milliárdot, akiknek a mulasztása miatt kifizetésre kerültek ezek a pénzek. Köszönöm.

ELNÖK: Hegedűs Lorántné képviselő asszonynak adom meg a szót.

Hegedűs Lorántné viszontválasza

HEGEDŰS LORÁNTNÉ (Jobbik): Elnök úr, azért kértem szót, mert én úgy érzem, hogy itt komoly félreértés van. A kormány előterjesztésében is bizonyos értelemben – elnézést, hogy így fogalmazok – egy kis csúsztatást hallottunk.

Tehát a következő a helyzet. Ezek az emberek, akik ezt a pénzt felvették, jogalap nélkül vették fel 1991 óta, teljesen jogalap nélkül; nem a kommunizmusban vették fel jogalap nélkül, hanem most. Tehát úgy tessék megérteni, hogy az első Orbán-kormány alatt is ezeket a kommunistákat fizette valaki azért, mert mondjuk az 1956-os hősök ellen érdemben

harcoltak. Utána most a második Orbán-kormány alatt is jelentős nyugdíj-kiegészítést kapnak azért, mert az 1956-os hősök ellen harcoltak; ez egy jogszerűtlen állapot.

Mi arra hívjuk fel a kormányt, hogy állítsa helyre a jogszerű állapotot, tehát hajtsa végre a 1991. évi törvényt. Annál is inkább, mert az a törvény, az a minisztertanácsi rendelet pontosabban, amelyik megállapította ezeket a nyugdíj-kiegészítéseket, az már 2007-ben egy dereguláció folyamán abszolút hatályon kívül is lett helyezve, tehát már nincs is semmi, nincs ez a 30/1985-ös minisztertanácsi rendelet, mert dereguláció folytán eltörlésre került egyszer s mindenkorra. Tehát nincs semmi, ami alapján ezt a pénzt 2007 és 2012 óta meg lehetne állapítani, tehát nincs semmi a múltra nézve se, ami alapján ezt meg lehetne állapítani. Tetszik érteni? Ez a probléma.

És lehetnek közöttünk ízlésbeli differenciák, hogy azt mondjuk, hogy lehet mondjuk a Vörös Zászló Érdemrendet vagy a Vörös Csillag Érdemrendet, bocsánat, azért azt nagyon, nagyon meg kellett szolgálni azoknak a bizonyos partizánoknak; vagy a művészi elismeréssel járó különböző díjakat máshogy ítéljük meg. De kérem, akkor egy másik új törvényt vagy új miniszteri rendeletet, vagy nem tudom, kicsodát kell alkotni, tehát ez egy további jogszabálynak kell, hogy az alapját képezze. Ez a '91-es törvény mindent eltöröl. Valószínűleg '91-ben kellett volna azt mondani, hogy nem minden nyugdíj-kiegészítés, hanem a nyugdíj-kiegészítések egy része az olyan, ami például a művészi munkáért járó kiegészítés az megmaradhat, de ez nem történt meg, tehát jogszerűen sajnos '91 óta semmit nem volna szabad kifizetni ebben a tárgykörben, ez van.

ELNÖK: Talabér Márta képviselő asszonyé a szó.

TALABÉR MÁRTA (Fidesz): Próbálok értelmezni a helyzetet. Tehát, ha jól értem, akkor a nyugdíj-kiegészítések megszüntetéséről született egy törvény, de ezzel egyidejűleg pótlék megállapítására lehetőség volt, és ezeknek az embereknek az esetében ezeknek a pótlékoknak a folyósításáról született is döntés. Gondolhatjuk azt – és nagyjából ugyanazt gondoljuk -, hogy nem kellett volna ezekről a pótlékokról döntést hozni, de ezekről a pótlékokról hoztak döntést, ezért sajnos jár nekik. *(Közbeszólások: Nem hoztak.)* De hoztak. Tehát szerintem egy dolog lehetséges, hogy különböző szempontokat kidolgozva nekiülünk, akár közösen, és megpróbáljuk ezeket felülvizsgálni, és én ezért azt javaslom, ha a Jobbik szeretne feljelentést tenni, tegyen, de szerintem nem fog megállni pont azért, mert a pótlékokról született döntés, még hogyha egyébként alapján ugyanazt is gondoljuk, hogy mi a csodáért jár nekik és el kellene tőlük venni. De jelen pillanatban, én úgy értelmezem, ahogy a helyettes államtitkár asszony is mondta, hogy ugyan nem szimpatikus, de mégis jár nekik. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Novák Előd képviselő úré a szó.

NOVÁK ELŐD (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Valóban úgy látom, hogy vannak itt különböző árnyalatok. Van, aki azt mondja, hogy nem kellene minden kitüntetettől elvenni; el lehet ezen gondolkozni, módosító javaslattal ezt lehet adott esetben megváltoztatni. Van, aki azon vitatkozik, hogy törvényes volt, vagy nem. A mi álláspontunk szerint törvénytelen helyzet történt, nem volt ilyen lehetőség ezeknek a kitüntetéseknek az esetében, hogy ezeket átalakítsák, ezeket meg kellett volna vonni. De, ha esetleg önök úgy gondolják, hogy ezt mégsem kellene fessegetni és mégsem kell büntetőfeljelentést tenni, szintén azt mondom, hogy egy módosító javaslattal a határozati javaslat 3. pontja törölhető. Viszont, amiben mindannyian egyetértünk, hogy azért vannak itt olyan kitüntetések, amivel foglalkozni kell, amit egy üzenet értékűen legalább tárgysorozatba kell vennünk. Azt gondolom, most erről kell döntenünk, azért szükíteném erre a vitát. Ha azt mondjuk, hogy

ezzel a kérdéssel semmilyen formában nem akarunk foglalkozni, mert minden jó ügy, ahogy van, akkor lehet leszavazni. Egyéb esetekben azt gondolom, módosító javaslatokkal élve, és nem véletlenül - ahogy elnök úr is mondta - mi határozati javaslatot azért nyújtottunk be, mert az kellően tág keretet biztosít arra, hogy végül a kormány pontosan milyen törvényjavaslatot nyújt be.

Tehát itt tényleg csak egy irányelvről van szó, amiben teljesen egyetértettünk az ötpárti egyeztetésen, legalábbis az a három jobboldali párt, amelyik ezen részt vett. És maga a Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság hívta fel a figyelmünket, hogy bizony itt vannak jogtalan kifizetések, és nem értettem igazándiból helyettes államtitkár asszonyt, hogy a Népköztársaság Elnöki Tanácsa úgy döntött, hogy átalakítja, itt most '91-ről beszélünk, akkor már nem volt Népköztársaság Elnöki Tanácsa, tehát nekik semmiképpen sem lehettek ilyen jogköreik, hogy ezeket átalakítsák.

Tehát még egyszer én azt mondom, hogy anélkül, hogy most a tárgysorozatba-vétel vitájakor belemennék abba, hogy meg akarjuk-e vonni minden esetben, vagy nem, én azt gondolom, hogy van egy '91-es törvény, annak érvényt kell szerezni, ezt mondjuk ki, utána lehet megváltoztatni adott esetben ezt a szabályzatot, és lehet szűkíteni azok körét, akiktől ezt meg akarják vonni. Szerintem egyébként nem indokolt ezt a '91-es szabályt felülrni, de az a minimum, hogy főleg valóban 2007 óta, amikor már a minisztertanácsi rendelet is hatályon kívül helyezésre került, már nem csak egy '91-es törvény írja elő a tilalmat, de az eredeti kifizetéseket biztosító minisztertanácsi rendelet sincs már hatályban, akkor már semmi nem indokolja ezt.

Tehát ezzel a kérdéssel igenis foglalkozni kell, és én azt szeretném, azt még nem is látom, hogy mikor fog napirendre kerülni, hiszen a másik törvényjavaslatunkat is, ami az általános nyugdíj felülvizsgálatot feszegeti, ami egyébként sokkal bonyolultabb, összetettebb kérdés, hogy tényleg mennyire tekintjük igazi munkavégzésnek azt, hogy valaki, mondjuk Kovács László az MSZP központi bizottságának tagja volt, mennyi nyugdíjat kapjon ma azért a tevékenysége után. Erről azt gondolom, szélesebb körű vitákat lehet folytatni, hogy ezt mennyire tekintjük munkavégzésnek, de abban azt gondolom, egyetértünk, hogy a Vörös Csillag Érdemrend után azt nem tekintjük olyan munkavégzésnek vagy bármi egyébnek, ami miatt nyugdíj-kiegészítést kellene adni. Tehát nemcsak, hogy egyetértünk ebben, de mindenképp van egy '91-es törvény, ami alapján ezek a kifizetések nem folyósíthatók. Tehát én azt gondolom, hogy ezért a tárgysorozatba-vétel mindenképp indokolt, és szerintem ezt a vitát folytassuk majd akkor, amikor ez napirendre kerülhet az Országgyűlésben.

ELNÖK: Lanczendorfer Erzsébet képviselő asszonyé a szó.

LANCZENDORFER ERZSÉBET (KDNP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Nekem egyetlen gondom van. Abban egyetértek, hogy felül kell vizsgálni, mi történt, miért nem hajtották végre a '91-es törvényt. Nem hajtották végre, akik megkapták a pénzt - és ezek nem állnak szívemhez közel, ezt állíthatom - jóhiszeműen vették fel, nem az ő kötelességük arról dönteni, hogy most mennyi pénz jár nekik, vitte a posta a nyugdíjat vagy átutalták a bankszámlára, ők jóhiszeműen vették fel, tehát a visszafizetéssel nekem gondom van. Abban értek egyet, és azért nem szavazom meg, mert nem erről szól az országgyűlési határozati javaslat, hogy a '91-es törvény végrehajtásával kapcsolatban a kivizsgálásokat meg kell tenni, kik a felelősök, kik a felelősök? Mert itt arról is szó van, hogy fizessék vissza, ezzel nem értek egyet, még egyszer mondom, mert jóhiszeműen vették fel, és nem azért, mert ezek az emberek közel állnának a szívemhez. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Én azt szeretném, ha helyettes államtitkár asszony esetleg arra válaszolna, hogy akkor ezeknek a pótlékoknak a kifizetését milyen rendelet vagy milyen törvény szabályozta, mert szerintem ez itt egy kardinális kérdés, ahogyan én kiveszem.

És akkor meg is adom a szót önnek.

ASZTALOSNÉ ZUPCSÁN ERIKA helyettes államtitkár (Nemzeti Erőforrás Minisztérium): Köszönöm szépen. Még egyszer megpróbálnám, bár nem jogász vagyok, és ezért nem fogok tudni jogi szaknyelven beszélni, de elmondanám, hogy van egy 1991-es törvény, az a törvény a nyugdíj-kiegészítéseket pótlékká alakítja át. Az a törvény egyik bekezdésében arról szól, hogy azok a kitüntetések, amiket a Minisztertanács állapított meg, a miniszterelnöki hivatalnak joga van felülvizsgálni, és ha úgy látja, akkor ugyanezeket a kitüntetések megerősíteni. Ha a Népköztársaság Elnöki Tanácsa adományozta, akkor a Köztársasági Elnöki Hivatalnak volt ugyanez a jogosítványa, hogy ő áttekintse ezeket a kitüntetések és felülvizsgálja. Amennyiben megerősítette, akkor innentől kezdve jogszerűen kifizetésre kerül a pótlék azok számára, akik ezt továbbra is kapják. Tehát a törvény végre lett hajtva, ugyanis az egyik bekezdése arról szólt, hogy felül kell vizsgálni, a kitüntetést adományozók felülvizsgálták. Jogtechnikailag most sincs lehetőségünk arra, hogy azt mondjuk, újra vizsgálja felül, mert erre viszont nem ad lehetőséget a törvény, ezért egyetérték Lancendorfer Erzsébet képviselő asszonnyal, hogy itt egy új törvény megalkotásáról van szó abban az esetben, ha a kört meg akarjuk változtatni tekintettel arra, hogy ezek az emberek, valaki döntött róla, és valaki azt mondta, hogy számára ez jogszerű.

ELNÖK: Köszönöm helyettes államtitkár asszonynak a választát, azt hiszem, hogy ez sok mindent talán megvilágított. Viszont én nyilván továbbra is úgy gondolom, hogy magának a határozati javaslatnak a napirenden tartása pontosan ennek a rendezését segíthetné, tehát én a magam részéről természetesen továbbra is támogatom a határozati javaslat tárgysorozatba-vételét.

Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e még valaki hozzászólni a vitához. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nem, akkor az előterjesztőknek adom meg a végső hozzászólás lehetőségét.

HEGEDŰS LORÁNTNÉ (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Én csak egy mondattal szeretnék még reagálni. Tehát a '91. évi XII-es törvény 2. paragrafusa alapján ezeknek a nyugdíj-kiegészítéseknek a folyósítását meg kell szüntetni, ez egy törvény. Ez a legmagasabb szintű jogszabály. Ugye akkor még az alkotmány volt a legmagasabb szintű, ahhoz képest a törvény volt az azt követő, de ehhez képest mondjuk egy miniszterelnöki rendeletet mondott ön. *(Asztalosné Zupcsán Erika helyettes államtitkár: A törvény 4. paragrafusát.)* Azt gondolom, hogy ennek a folyósítását meg kell szüntetni, ez egy teljesen nyilvánvaló és egyértelmű beszéd, és ez az, ami nem történt meg értelmezésünk szerint, és ehhez képest akkor is egy alacsonyabb szintű jogszabály állapít meg bizonyos pótlékokat, amely értelmezésünk szerint egy jogtalan állapotot tart fenn. Köszönöm szépen.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm. Szavazás következik. *(Novák Előd jelentkezik egy zárszóra.)* Mivel egy zárszó elhangzott, szerintem most ez tökéletesen elég volt.

Arra kérem a képviselőtársaimat, hogy aki a határozati javaslat tárgysorozatba-vételével egyetért, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Aki nem ért egyet? *(Szavazás.)* 1 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 14 tartózkodással a bizottságunk nem vette tárgysorozatba a határozati javaslatot. Köszönöm szépen a részvételt. *(Novák előd: Egy*

ügyrendi javaslatunk a feljelentéssel kapcsolatban.) Az már más kérdés, arról nem kell szavazást tartani, úgyhogy az majd külön meg lesz téve, ha arról van szó.

Rátérünk a következő napirendi pontunkra. Köszönjük szépen a részvételt képviselőtársainknak.

a) A „roma integráció évtizede” program stratégiai tervéről szóló 68/2007. (VI.28.) OGY határozat módosításáról szóló határozati javaslat (H/6776. szám) (Általános vita)

b) A „roma integráció évtizede” program stratégiai terve és a nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia – mélyszegénység, romák – összhangjáról szóló jelentés (J/6775. szám) (Általános vita)

c) A „roma integráció évtizede” program stratégiai terve és a nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák – összhangjáról szóló jelentés elfogadásáról szóló határozati javaslat (H/....szám) (Az Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottság önálló indítványa) (Általános vita)

Soron következik a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai tervéről szóló 68/2007-es országgyűlési határozati javaslat módosításáról szóló H/6776. számú határozati javaslat, és a J/6775. számú jelentés tárgyalása.

Javaslom, hogy a 3. a), b) és c) pontokat együttes vita keretében tárgyaljuk, szavazni azonban külön fogunk az indítványokról.

Az előterjesztő képviselőjében köszöntöm Ulicska László főosztályvezető-helyettes urat, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium részéről.

Tisztelt helyettes államtitkár úr, öné a szó.

Dr. Ulicska László (KIM) szóbeli kiegészítése

DR. ULICSKA LÁSZLÓ (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm szépen, főosztályvezető-helyettesi posztban vagyok itt.

Elnézést kérek, hogy velem kell beérvék. Államtitkár úr érthető okokból felettebb elfoglalt mostanság, ezt az előterjesztést három bizottság vette egyszerre napirendjére, és helyettes államtitkár úr pedig egy másik bizottságban áll helyt épp, úgyhogy ide meg jutottam én.

Itt tulajdonképpen, ha tetszik, egy technikai jellegű módosításáról van szó annak az országgyűlési határozatnak, amivel az Országgyűlés elfogadta a „roma integráció évtizede” programot, illetve az ahhoz tartozó stratégiai tervet. Az új kormány a stratégiák áttekintésével - amiről már Balog Zoltán államtitkár úr is szólt -, november 30-án fogadta el a nemzeti társadalmi felzárkózási és roma stratégiát, amely stratégiának két nagyon komoly előzményét kell, hogy megemlítsük. Az egyik ilyen előzménye a „Legyen jobb a gyermekeknek” országgyűlési határozattal elfogadott stratégia; a másik pedig a „roma integráció évtizede” stratégia. Mindkét stratégia hosszú távra szól, a „Legyen jobb a gyermekeknek” 2032-ig jelöl ki stratégiai célokat és feladatokat, a „roma integráció évtizede” program pedig 2015-ig fogalmazott meg stratégiai célokat.

Ugyancsak a nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia előzményeként kell, hogy megemlítsük, ami ma már szintén szóba került, az uniós keretstratégiát, ami feladatul szabta az uniós tagországoknak, hogy nemzeti roma stratégiákat készítsenek ez év december végéig. Magyarország volt az első, amely ország leadta a saját roma stratégiáját, illetve nem roma stratégiát, nem kizárólag roma stratégiáját, hanem egy egységes stratégiai keretben kezelve a társadalmi leszakadás, a társadalmi felzárkózás kérdéseit, a nemzeti társadalmi felzárkózási stratégiát. Ennek a stratégiának a fejezetei lefedik a „roma integráció évtizede” programjában

is kifejtett stratégiai területeket, átveszik a „roma integráció évtizede” programjában megfogalmazott stratégiai célokat, illetve kibővítik azt, és egy egységes célrendszerben jelenítjük meg ezeket a stratégiai célokat a gyermekjólét, illetve a hátrányos helyzetű területek felzárkóztatásának stratégiai szempontjaival.

Az országgyűlési előterjesztés arra tesz javaslatot, hogy a RIV ügyében elfogadott országgyűlési határozat módosításával hangoljuk össze a két stratégiának a végrehajtási, illetve beszámolási rendszerét, illetve technikai korrekciókat hajt végre, amennyiben ugye a Roma Koordinációs Tanács létrejöttével a korábbi egyeztető fórum megszűnt. Illetve a határozati pont javasolja azt is, hogy a monitoring rendszert is hangoljuk össze, és ne számoljunk be külön egyszer a „roma integráció évtizede” programról, majd külön a hasonló funkciókat ellátó társadalmi felzárkózási stratégiáról, hanem egy beszámolási rendszerben tekintsünk rá mind a kettőre. Ezt indokolja részint a tematikus egysége a két stratégiának, vagyis hogy integrálódott a korábbi stratégia az újba. Másrészt pedig hangsúlyozni szeretném, hogy különös figyelmet fordítunk a felzárkózási stratégiában a monitorozás rendszerének a kialakítására, kifejezetten szigorú monitoringrendszert igyekszünk kiépíteni, ami nemcsak azt jelenti majd, hogy beszámolunk rendszeresen arról, amint ez szokásos, hogy a különböző minisztériumokban a különböző szakterületeken mi minden történt a stratégia céljainak megvalósítására, hanem kutatásokat, önálló indikátorrendszert, illetve új gyakorlatokat is szeretnénk felmutatni a stratégia monitoring rendszerének részeként.

Erről szól tehát az előterjesztés, én nagyon röviden csak ennyit szerettem volna mondani. Köszönöm szépen a figyelmet.

Kérdések, vélemények

ELNÖK: Köszönöm. Megnyitom a vitát. Kérdezem képviselőtársaimat ki kíván hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs, akkor talán kezdem én a hozzászólást.

Osztályvezető úr azt mondta, hogy technikai jellegű. Én azért nem értek azzal egyet, hogy kimondottan csak technikai jellegű dologról lenne szó, hiszen két stratégiát kell tulajdonképpen összefésülni, ami két igen komoly stratégia, hosszú anyagok, és ezek az anyagok számos tanulmánnyal vannak alátámasztva. Éppen ezért gyakorlatilag a kérdés a két tanulmány, illetve a két stratégia ismerete nélkül nyilvánvalóan nem is igazán eldönthető, hogy akkor ezek összefésülhetők-e, vagy nem, tehát nyilván a vitát le kell folytatni valamilyen szinten egyértelműen a két stratégia anyagáról.

Én most nem fogok nagyon hosszan vitázni, hiszen majd a parlamentben még lesz rá lehetőség, de azért egy-két kérdés mindenképp felmerül. Az egyik ilyen, hogy a nemzeti felzárkóztatási stratégia gyakorlatilag arról szól, hogy jelentős részben a cigányságot, és sokszor kimondottan csak a cigányságot hogyan lehet támogatni. Tehát nem szociális alapon, hanem etnikai alapon, amiről itt már számos alkalommal szoltam, hogy ez a Jobbik szempontjából nem tartható elképzelés, hogy ne szegénység, ne szociális alapon támogassunk egy szegény embert vagy egy szegény gyermeket, hanem nézzük meg, hogy milyen a bőrszíne és az alapján történjen ez a folyósítás. Gyakorlatilag erről szól a nemzeti felzárkóztatási stratégia nem egy pontja, és így is fogalmaz nem egy pontja.

A mondataim alátámasztására csak két rövid idézetet hadd mondjak el. Az egyik így szól, hogy a kormány támogatja 150 ezer cigány lakossági szűrővizsgálaton való részvételét. Ilyenkor azért felmerül az emberben a kérdés, hogy ezek a szűrővizsgálatok hogyan fognak lezajlani, mi alapján fogják az orvosok biológiailag megállapítani, hogy ki melyik etnikai csoporthoz tartozik, vagy rákérdezés alapján, vagy ha valaki más túlságosan fehérnek tűnik, akkor őt elküldik egy ilyen szűrővizsgálatról. Tehát ezek nagyon komoly kérdések, és nagyon komoly reakciókat válhatnak ki a helyi lakosság körében, hiszen például ezeket a szűrővizsgálatokat sok esetben kistelephelyen kell megtartani, ahol elég nehéz eltitkolni, hogy

etnikai alapon válogatják ki a szűrővizsgálaton átesett személyeket, ha ezt kívánják betartani, ami a stratégiában le van fektetve szó szerint.

De mondok egy másik hasonló idézetet, ami így szól: a kormány és az olyan csecsemő, kisgyermek-védés fejlesztő rendszert alakítanak ki, amely érdemben hozzájárul a hátrányos helyzetű közösségekben, kistelepülésekben élő elsősorban – és itt az elsősorban húznám alá – roma gyermekek sikeres iskolai beléptetéséhez. Ebből következik, hogy van másodsorban is. Másodsorban a nem romák, tehát a szlovákok, horvátok, románok, magyarok, németek és lehetne még sorolni a különböző nemzetiségeket Magyarországon. Ugye tudjuk jól, hogy a gyermekszegénység nem csak és kizárólag etnikai alapon létezik Magyarországon, vannak magyar gyermekek is, akik ugyanolyan szegények, mint cigány társaik, méghozzá ez jelenleg a fele a gyermekszegénységben élőknek; tehát a fele magyar származású vagy román, vagy szlovák, hadd ne soroljam végig a nemzetiségeket, és ők másodsorban vannak már ez alapján csak megjelölve.

Tehát mi úgy gondoljuk, hogy ezek a kitételek nem illenek szerintünk egy demokratikus ország nemzeti felzárkóztatási programjába, és ezt még összefésülni se tudnánk semmilyen elképzeléssel, amit meg szeretnének valósítani. Még annyit tennék hozzá, hogy nemcsak a gyermekek tekintetében, hanem a felnőtt lakosság körében is másfélmillió a mélyszegénységben élőknek a száma. Ebből 5-600 ezer körül van a cigány származásúak száma, tehát mondjuk az egyharmada és a fele között valahol található, és itt is ugyanez a megkülönböztetés található a felnőtt lakosság körében is, ami már előzőleg el lett mondva, például a szűrővizsgálatnál ezt jelképeztem.

Tehát summa summarum azt tudom mondani, hogy a Jobbik azért nem tud egyetérteni egyik stratégiai tervvel sem, mert etnikailag tesz különbséget, ami önmagában elfogadhatatlan morálisan. De a másik, társadalmi problémát vet fel, társadalmi problémákat fog felvetni, tehát nem arról van szó, hogy a Jobbik sajnálná a 200 ezer cigány származású gyermektől a felzárkóztatást, mi azt sajnáljuk, hogy a másik 200 ezer magyar gyermek, vagy más nemzetiségű gyermek nem kapja meg ugyanezeket a lehetőségeket, ugyanezeket a támogatásokat. Köszönöm, ennyit szerettem volna bevezetőnek röviden elmondani.

Talabér Márta képviselő asszonyé a szó.

TALABÉR MÁRTA (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tehát amiről beszélünk, annak az a neve „roma integráció évtizede” program stratégiai terve és a nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia összhangjáról szóló jelentés elfogadásáról. Azt gondolom, hogy mindenki tudja, hogy a cigányság problémájával foglalkozni kell. Én azt gondolom, hogy az is nagyon helyes, hogy erre egy program született. Az pedig, hogy etnikai alapon nem lehetne különbséget tenni, akkor szeretném felhívni, főként a jobbikos képviselőknek a figyelmét, hogy akkor cigánybűnözésről sem lehetne beszélni, hanem csak bűnözésről illene szót ejteni minden egyes alkalommal. Tehát, ha itt nem lehet különbséget tenni, akkor ott sem tehetünk különbséget szerintem.

Szűrővizsgálatok vannak országszerte, mindenki számára igénybe vehetők: cigányok, nem cigányok számára is. Az, hogy a cigányság tagjai adott esetben jóval kisebb számban mennek el, az megint egy másik kérdés, de mégiscsak arról próbálunk értekezni. Én egy olyan településen élek, ahol gyakorlatilag kialakult egy teljes cigány iskola, tehát pontosan látom a problémát, még hogyha nem is Észak-Magyarországról jövök, és tudom, merthogy szembesülök vele nap mint nap, hogy foglalkozni kell ezzel a problémával, és segítséget kell nyújtani számukra, hogy valamilyen módon fel tudjanak zárkózni. Nekem a szomszédságomban, meg a közelemben is élnek cigány családok, és amikor beszélget velük az ember, és mondom a fiatal szülőknek, akik mindegyikőjük 8 általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, hogy meg kéne próbálni tanulni, azt se érti, hogy mit mondok neki. Tehát nem érti, hogy neki miért kellene tanulnia, és ezt fogja tudni továbbadni a gyermekének, aki azt

látja, hogy anya is otthon van, apa is otthon van, jó esetben közmunkára el tud menni néhány hónapra, de ennél többre nem telik.

Tehát látjuk, akik ott élünk ezekben a térségekben, hogy foglalkozni kell ezzel a problémával, és azt gondolom, hogy nem baj, ha ilyen módon ennek egy olyan neve van, hogy „roma integráció évtizede” program stratégiai terve. És azt se gondolnám egyébként, hogy ezt kifogásolni fogják, hogy mondjuk, szűrővizsgálatok vannak, és arra cigány emberek elmehetnek, merthogy szűrővizsgálatok egyébként mindenki számára igénybe vehetőek, más forrásból biztosítottak.

Köszönöm szépen, és én arra kérem a bizottság tagjait, hogy támogassák ezt a javaslatot.

ELNÖK: Baráth Zsolt képviselő úré a szó.

BARÁTH ZSOLT (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Azért amikor a cigány, vagy kinek hogy tetszik, roma témába belehasítunk, és most egy konkrét javaslat összhang megítélése szempontjából itt valami összhangról kéne majd nekünk véleményt mondani, akkor mindig nagyon mélyről kellene kezdeni, erre most sincs nagyon időnk. Úgyhogy nekem régóta az az elképzelésem, illetve véleményem, hogy ez az egész helyzet – nem is akarom mondani: téma, mert inkább már helyzetben vagyunk már elég régóta, 10, 20, 30 éve legalább, megérne akár egy parlamenti vizsgálóbizottságot, vagy megérne minimum egy politikai vitanapot, amikor konkrétan arról kellene beszélni, hogy tárjuk fel a cigányság valós helyzetét. A Jobbik már kettő ilyen kezdeményezést beadott, tudomásom szerint, amikor a cigány-magyar együttélésre, a cigánybűnözésre vonatkozólag kezdeményeztünk parlamenti vizsgálóbizottságot, mind a kettőt a kormánypartok leszavazták, úgyhogy erre nem volt még különösebb alkalmunk.

Most megint van egy olyan helyzet, hogy elmondhatjuk a véleményünket, gondolom majd 4 óra 20 perc időkeretben, vagy valami ehhez hasonló időkeretben, amikor jut nekünk olyan 46 perc, ahogy szokott mostanában, mégis mielőtt eljutnánk odáig, és most kicsit talán hosszán, nem 3 percben fogok fogalmazni, hanem kicsit valamivel hosszabban. Szeretném a kormány, illetve a minisztérium, főosztályvezető úr felé, felhívni a figyelmet egy a Jobbiktól teljesen független kiadványra, habár 2011-es, a Policy Solutions, egy politikai elemző intézetnek a „bűnbakképzés és antirasszizmus” című tanulmányára, ami egyáltalán – még egyszer hangsúlyozom – nem köthető a Jobbikhoz, de olyan megállapításokat tesz, amit mindenképpen meg kellene szívelelni. Ezt azért mondom most, azért vetem fel, és azért fogok néhány mondatot ebből felolvasni, mert ebben a 160 oldalas - habár ugye vannak ebben mellékletek is -, 2011-2020-as stratégiában, amiről most beszélünk vagy beszélünk kellene, nem találok ennek különösebb nyomát, és mindjárt rátérek erre az úgynevezett etnikai témára is.

Tehát a Policy Solutions azt mondja az „alternatíva a cigányság politikában” című fejezetében, hogy a Jobbikon kívüli parlamenti pártok cigánypolitikája az alábbi közös hiányosságokat tartalmazza. Különbözik Talabér Márta képviselő asszony, képviselőtársam mond olyan hívószavakat, amire szintén fogok, az előbb a cigánybűnözéssel kapcsolatban is, reagálni. Egy, a közérthető beszéd hiánya – nem fejtem ki, mert el lehet olvasni, az interneten fent van, rá lehet keresni; nem törekszenek a cigánysággal kapcsolatban kialakult hamis, negatív sztereotípiák cáfolására; a cigányság problémái nem etnikai problémák; ritkán van valódi felkészült felelőse a romaügyeknek - reméljük azért most a miniszter úr, vagy a leendő miniszter úr, Balog Zoltán ennek felkészültebb felelőse lesz. Túl kevés a konkrét kézzelfogható javaslat; a pártok ritkán járnak elő jó példával; és az erősebb szociálpolitika nem feltétlenül jelent óriási kiadásokat, ezt egy liberális megközelítésben taglalja ez a tanulmány mellel, de igen tanulságos mondatok vannak ebben leírva.

Még mielőtt rátérnék a Jobbik, illetve a saját jobbikos véleményemre, az én kedvenc könyvemből Talabér Márta képviselőtársamnak, Pokol Béla „Európa végnapjai” című könyvének a 63. oldaláról szeretnék idézni. Ő Póczik Szilveszterre hivatkozik itt. A magyar tudomány 2003. évi első számában beszámol egy korábban végzett felmérésről, amely körülbelül 15 ezer hazai szabadságvesztésre ítélt közül reprezentatíván 1500 elítélre terjed ki. Megállapította, hogy hozzávetőlegesen ezek fele volt cigány származású is, jelezte, hogy az 1980-as években készült kutatások szerint, az akkor is hasonló arányt képviselő felnőtt cigányok mellett, a fiatalok között ez az arány a 70 százalékot is elérte. A mostani kutatásának eredményeiről így számol be: a mintegy 1500 megkérdezett 50 százaléka magyarnak, a másik 50 százaléka cigány származásúnak bizonyult; ő megállapítja, hogy a cigányság soraiban lévő magas bűnözési gyakoriságot mutatja, hogy a büntetlenül hagyott „megélhetési bűnözés” ellenére a szabadságvesztésre ítélték közül, számarányukhoz képest, óriási mértékben felülreprezentáltak a cigányok – ezt csak Talabér Márta képviselőtársam felvetésére idéztem. Tehát akkor ez az úgynevezett jobbikos vélemény, hogy miért nem tudjuk támogatni az ilyen zsákutcás előterjesztést vagy jelentést, vagy stratégiát, vagy tervezetet, vagy bármit.

A többségi társadalom problémái és jogos kritikái a cigánysággal szemben nem nyilvánulnak meg igazából ebben az egy-kétszáz oldalas jelentésben. A cigánykérdés megítélésünk szerint nem szegénységi kérdés, de itt mintha minden erre épülne. A szegénység és mélyszegénység mintha a legnagyobb problémája lenne ennek az egész helyzetnek, de akkor egy demagóg megjegyzés vagy egy populista megjegyzés, akkor miért nincsenek teli a börtönök hajléktalanokkal, hogyha ez csak egyértelműen szegénységi kérdés lenne.

A kötelezettségek, felelőségek, jogosultságok nincsenek, nem találhatóak a jelentésben, legalábbis mi nem nagyon találtunk. A roma önkormányzatok, a romapolitikai szereplők kötelessége és felelőségei sehol nem találhatóak. Itt egy kicsit visszautalnék a Wikipédiában a cigánysággal kapcsolatos többoldalas értekezésre, amikor hiányolják a vajda-rendszert, a régen felszámolt, leszámolt vajda-rendszert, ugyanis ott a vajdának volt tekintélye; úgy tűnik, hogy a jelenlegi roma önkormányzati képviselőknek nincsen tekintélyük, nem tudják kordában tartani a cigányságot a saját törvényeikkel sem, amik azért nem saját törvényeik a vajda-rendszer hiánya miatt.

Aztán, hogy integráció vagy szegregáció, ez itt a nagy kérdés. A szegregált oktatás szükségességét mi mindenképpen fontosnak tartjuk annál is inkább, mivel többször volt arra irányuló szakmapolitikai felvetésünk, hogy próbálkozzunk meg ezzel az úgynevezett bentlakásos iskolával. Elmondtam már előbb miniszterjelölt úr megkérdezésénél, bemutatkozásán is, és elmondtuk többen is és mindig elmondjuk, hogy a szociális kártya rendszerét nagyon hiányoljuk, ennek a bevezetése több olyan problémát megoldana, amivel küszködünk régóta és csak látszatintézkedések születnek.

Az egész jelentés tulajdonképpen azt az elmúlt 20 éves cigánypolitikai zsákutcát folytatja, amely konzerválja a jelenlegi, és az elmúlt évtizedek áldatlan állapotát. Tehát ettől nem nagyon látjuk, hogy mitől változna meg például a speciális bűnüldözés, ami egy speciális bűnüldözési formákra épül, és ezt nevezzük mi cigánybűnözésnek, amit nem lehet kimondani lassan már a parlamentben. Mellesleg annyit még, hogy a cigányok sem romáknak hívják egymást, hanem cigánynak, és ha éppen cigánybűnözésről van szó, akkor azt ők sokkal jobban értik, mintha azt mondanánk, hogy romabűnözés.

És az egész jelentés hangulatán, vagy tervezett hangulatán az a bizonyos kettős mérce és az esélyegyenlőség hiánya tükröződik, amit elnök úr sokszor el szokott már mondani, hogy faji vagy etnikai, vagy milyen alapon kell megkülönböztetni abban az elhibázott szociálpolitikai rendszerben, ami nem 2, nem 20, nem 30 éve zajlik, hanem már lassan 40-50 éve. És miért kell mélyszegénységben tartani egy olyan népréteget, ami időnként csak a szavazásra jó bizonyos pártoknak, kivétel a Jobbik. Ezzel kapcsolatban szeretném még

mindenkinek szintén a figyelmébe ajánlani Makray Imrének a „Kapu” című folyóirat 24. évfolyamában „a hosszú távú roma stratégia rövid távú kezelésének nincs felelős gazdája” című publicisztikáját, amiben szintén nagyon tanulságos dolgok vannak, időnként még összehajaz a Policy Solutions-sal is, habár lehet, hogy én már farkast kiáltok bizonyos értelemben, és kényszerképzetem vannak ezzel kapcsolatban, mert mindenről ugyanaz jut az eszembe. Köszönöm.

ELNÖK: Iván László professzor úré a szó.

Prof. IVÁN LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen. Olyan kérdéstről van szó, ami évszázadok óta Magyarországon, a magyar népességen belüli problémák egy részét mindenképpen változatlanul érinti, vagyis hogy az itt élő cigányság, a bekerült cigányság az össz-társadalmon belül milyen adaptációs alkalmazkodási, befogadási folyamatokon megy keresztül. A leginkább az fogadható el, és azt hiszem, hogy régóta tapasztaljuk azt, hogy van egy sajnálatos módon mély gyökerekkel rendelkező negatív beállítódás mind a cigányság, nem cigányság iránt, mind a nem cigányság, cigányság iránt, ez egy ténykérdés. Azonban egy olyan kettősség érzéssel oldjuk és beszéljük meg a dolgainkat folyamatosan, amikor súlyos közvetlen ellentmondásba kerülünk önmagunkkal is állandóan. Mit értek ezalatt? Azt értem ezalatt többek között, hogy amikor én megkérdeztem Farkas Flórián elnök urat – harmadik éve kérdezem, nagyon kedvesen válaszol, mindig ott ül előttem -, hány, vagy körülbelül mondjon egy becslésszámot, hány cigánynak tartott, vagy önmagát cigánynak minősítő magyar állampolgár van, aki nyugdíjas - egyszerűen képtelen rá választ adni.

És ez megint csak azt jelenti, hogy a statisztikák, a felmérések, a vizsgálódások – legyen az egy szűrővizsgálat – óriási akadályba ütközik, mert abban a pillanatban, hogy azt mondjuk, hogy a cigányok felmérése, a cigányok életének, életmódjának, a cigányok szűrővizsgálatával, az egészségi állapotával, abban a pillanatban ott van egy jogvédő pozitív diszkriminációnak tekinthető gát, amit nem lehet áthágni. Nem lehet nyilvánosságra hozni adatokat, nem lehet nyilvánosságra hozni azt, mert miért? Egyszerűen azért, mert ebben a csapdában élünk, hogy a cigányságnak egy állandóan, folyamatosan, sajnos bővítetten újratermelhető negatív attitűdje kerül előtérbe azért, mert, mert, mert, vagy pedig egy olyan diszkriminációval fedjük be a dolgokat, amellyel szembesülünk; szembesülünk azzal, hogy nem tudjuk kezelni. Nem tudjuk kezelni a cigánykérdést addig, amíg őszintén el nem indulunk valahonnan, és ez az elindulás lehetne például az, megítélésem szerint, hogy igenis az önmagukat cigánynak vagy romának tartott emberek között meg lehet, és meg is kellene lebegtetnünk azt a lehetőséget, hogy számukra például szűrővizsgálatokat teszünk. Ez megint ugyanaz a kérdés, és sajnos ebben is homokba dugjuk a fejünket.

Egy nagyon nagy haladás egyébként az utóbbi pár évben, ezt a mi kormányzatunk nagyon jól kezelte eddig, és reméljük, hogy fogja is, tudniillik nem azt mondjuk, hogy felzárkóztatás, hanem felzárkózás. Na most, ebben benne van az, hogy azt az emberi méltóságot igenis nagyon hangsúlyozzuk, hogy nem akarjuk ellenére akarjuk az embereket begyúrni statisztikák mögött, vagy statisztikákon kívül valamibe. Tehát nem keretekbe akarjuk klisézni, hanem szeretnénk az emberi méltóság szintjén megoldani azokat a problémákat, amelyeknek viszont a mindennapi életben jogi következményei, jogi előzményei vannak, a legkülönbözőbb mérési, technikai, felülvizsgálati problémáknak a dilemmáit szeretnénk áttörni, mert nem megy másképpen.

Én azt hiszem, hogy ez a javaslat tulajdonképpen végül is egy benyújtott jelentés elfogadásáról szól. A benyújtott jelentésben most aztán elmondhatjuk mindazt, amit elmondtunk – Baráth Zsolt is, meg a többiek is -, hogy van egy csomó olyan probléma, ami a felszínen és a mélyben egyaránt megoldatlan, de van egy csomó olyan dolog, ami viszont nekünk fogalmak tisztázására van, vagy kell lehetőséget teremteni. Na most, a fogalmak

tisztázására sajnos eddig igazán nem került sor, és azt kell mondjam, hogy akkor, amikor szegénységet, meg összhangot beszélünk és mélyszegénység, gyermekszegénység minden beletartozik, mert így igaz, ezek mind ott vannak a mindennapi életünkben, akkor nem a fogalmak elemzéséből kiindulva próbáljuk a fogalmakat újrafogalmazni, tehát nem jutunk el a paradigmaváltáshoz, ahogy ezt szoktuk mondani, és ez egy nagyon nagy baj.

Én minden olyan lehetőséget fontosnak tartok, szükségesnek tartok, elkerülhetetlennek tartok, amelyek erre lehetőséget adnak, hogy valamiképpen itt tényleg legyen nem összhang, mert nem lesz összhang egyelőre, hanem összhang felé törekvő tisztázása a fogalmaknak, módszereknek, és akkor ott ki kell mondani, hogy milyen módszerrel vizsgáljuk meg. De ezt eddig igazán nem mondtuk ki, hogy milyen módszerrel vizsgáljuk a cigányságot, nem cigányságot; egyszerűen egy bizonyos csatornán belül egy kliséző gondolkodásban azt mondjuk, nem lehet nyilvánosságra hozni, ha azt mondjuk, hogy a cigányokat vizsgáljuk vagy mérjük, a cigányok jólétiségét vagy a cigányok ilyen, meg olyan bűnözési kérdéseit.

A statisztikák meg, amelyek ál-statisztikák nem igazak. Megítélésem szerint tényleg arról van szó, amit nekem, annak idején majdnem három évtizede mondott egy kiváló statisztikus Amerikában, nem magyar származású. Megkérdeztem tőle, mondja meg, ő, mint kiváló szakember, világlátott ember, korszerűen gondolkodó és módszereket is vizsgáló, felülvizsgáló szakember, mondja meg, hogy mi a véleménye a statisztikáról. Azt mondta, hogy a statisztika mindig olyan, mint a gyerek keze ügyében a kalapács, mindig talál vele kalapálni valót. Tehát én a statisztikákat, mérőrendszereket akkor tartom elfogadhatónak, ha alapvető fogalmakat előtte tisztázunk, és akkor kidolgozunk egy olyat, hogy akkor most nézzük csak meg; szóval a nagy globális eszme, az a nagy elhivatottság érzés persze elkerülhetetlen az emberi méltóság szintjén. Világos, mi nem akarunk megkülönböztetni egyetlenegy újszülöttet, egyetlenegy magzatot, és nem akarunk megkülönböztetni egyetlenegy embert sem, aki a magyar nemzet keretében él és velünk együtt dolgozik, de a módszer hiányzik. Ezt a módszert pedig kétféleképpen lehet megoldani: szakmai szinten, akár kerekasztal beszélgetések szintjén, akár pedig egy valóban úgynevezett nyílt nap keretében, ahol el kell jutnunk ahhoz, hogy erre szükség van, és ennek a szükségletnek ott vannak az adatai, a tapasztalati adatai, nemcsak a statisztikai adatai.

Úgyhogy én a magam részéről azért tartom elfogadhatónak ezt a benyújtott jelentést, mert ez nemcsak ezt veti fel, amit az összevonás technikája jelent, hanem azt is, hogy erről ilyen szinten, ilyen mélységben, ilyen őszintén, ilyen szakszerűen, elkötelezetten próbáljunk beszélni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Varga László képviselő úré a szó.

DR. VARGA LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm szépen. Nagyon rövid lennék, hiszen előrehaladott az idő. Azt mondanám, hogy abban a hangnemben, ahogy Iván László beszélt a dolgokról, talán jó irányba tartunk, hiszen valóban én is azt gondolom, hogy az egyik legfontosabb kérdés ez a fajta társadalmi felzárkózás, felzárkóztatás ügye Magyarországon. Abban meg nincsenek már illúzióim, hogy milyen irányba fog menni a holnapi általános vita, mert úgy gondolom, hogy a Jobbik ebből is egy ilyen típusú, amit most hallhattunk, ügyet fog csinálni, én azt gondolom, hogy ez nem használ. De nyilván ebbe rengeteg vitánk lehet, lesz is majd a későbbiekben, és nem véletlenül nem egy pártban vagyunk.

Én azt mondanám, hogy mi sem támogatjuk ebben a formában a javaslatot. Nem azért, amit a Jobbik elmondott, nyilván nekik megvannak a saját szempontjaik. Mi úgy látjuk, hogy egy öt évvel ezelőtt egyhangúlag elfogadott stratégiát mossa össze tulajdonképpen egy kormány által támogatott határozattal ez a javaslat többek között, de nyilván itt a parlamenti szakaszban a részletekbe is lehet menni. Itt független szakértők szükségességének előírását törlik el, beszámolási kötelezettséget törölnek el, és általában azt mondanám, hogy a

jogszabályi hierarchia szintjére viszik tulajdonképpen a társadalmi felzárkózás, felzárkóztatás ügyét, nyilván minket ilyen típusú szempontok motiválnak. Konstruktív vitát természetesen bír ez a javaslat, tehát lehetnek ebben olyan módosítások, amivel ez jobbá tehető, jelen formájában utalok arra, hogy nem támogatható; nyilván a mi szempontjaink azért markánsan másabbak, mint más ellenzéki pártnak, a Jobbiknak a javaslatai. Még egyszer mondom, nincsenek illúzióim, hogy milyen irányba fog menni holnap ez a vita. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Most akkor én szeretnék még néhány szót hozzászólni a vitánkhoz.

Én mindenképp jelezném, hogy teljesen egyetértek Iván László professzor úr véleményével, el kell mondani, hogy gyakorlatilag még az alapok sincsenek lerakva, amikor már réges-rég a megoldásokat kellene valóban megvalósítani a probléma tekintetében. Nyilvánvaló, ha nincsenek az alapok lerakva, akkor itt még évekig, akár évtizedekig is beszélhetünk erről a dologról egészen addig, amíg Magyarország egyáltalán létezik a jelenlegi formájában, és semmilyen változás nem fog történni.

Én is egyébként pont erre a részre próbáltam még odafigyelni a jelentés olvasásakor - és nemcsak a jelentés, hanem még a mögötte lévő tanulmányokat is, ha nem is mindet, de azért elolvastam -, és például éppen az ELTE-nek van egy ilyen tanulmánya, ami pontosan erről szól, hogy vajon hogyan lehet monitoringozni, hogyan lehet számon kérni azokat a támogatásokat, amit a cigányságnak folyósítunk. Most hagyjuk azt a részt, hogy mi nem értünk egyet az etnikai alapú támogatással a szegény kérdésben, de már ők is felvetik, hogy ennek milyen lehetőségei vannak, mert nem lehet ugyebár nyilvántartani azt, hogy ki cigány ember és ki nem cigány ember. Az ő egyik megoldási javaslatuk az, hogy adjuk oda a cigány önkormányzatoknak, majd ők, anélkül, hogy mi bármit is látnánk vagy foglalkoznánk vele, szétosztják, és ott már nincsen ellenézés, hiszen egy cigány ismer egy cigány embert, és akkor innentől kezdve politikailag korrekt, emberjogilag minden rendben van, ha ezt a módszert követjük. Hozzá kell tenni, hogy természetesen ők is leírták, hogy ez egy régebbi tanulmány, de hivatkozik rá a jelentés, hogy azért ez felvethet bizonyos aggályokat, hogy akkor a pénzek valóban oda fognak-e kerülni, ahova kerülnek; ahogy látjuk, igencsak felvetettek aggályokat eddig is, de jelen pillanatban is rengeteg ilyen kérdést felvetnek.

Ezzel csak azt szerettem volna alátámasztani, hogy az alapok sincsenek lerakva, ezeknek a pénzeknek az ellenőrzésére. Itt szó volt a monitoringozásról, ezt említette osztályvezető-helyettes úr, aminek én örültem, csak arra lennék végképp kíváncsi, hogy akkor melyik módszert próbálnák követni végül is ebben a monitorozásban, mert, ahogy a professzor úr is elmondta, jelen pillanatban gyakorlatilag ez egy lehetetlen dolognak történik, ha pedig ez lehetetlen dolog, akkor még nagyobb társadalmi feszültségeket fog ez természetesen magával vonzani.

Röviden szeretnék csak reagálni. Itt nem hagyhatom szó nélkül, hogy politikailag ne reagáljak. Én értem Varga László hozzászólását teljesen, tehát magyarul az MSZP továbbra is kitarat azon politika mellett, hogy teljesen egyértelműen lehet a szegénységet etnikai alapon, a szegény emberek között etnikailag pontkülönbséget tenni, és lehet így folyósítani pénzt, ez teljesen világos dolog, mi örülünk, hogy ez az ő álláspontjuk, majd a választók eldöntik, főleg Északkelet-Magyarországon, Kelet-Magyarországon hogy ez mennyire egy akceptálható felvetés. Arról már nem beszélek, hogy persze Nyugat-Európában ezért rasszistának neveznék az MSZP-t, de jelen pillanatban ez fordítva van, nem így működik a rendszer, de majd szép lassan azért változik.

Talabér Márta képviselő asszonyra szeretnék csak nagyon röviden reagálni. Tehát amikor például a roma szűrővizsgálatról beszélek, higgye el - én legalábbis olyan területen lakom - rengeteg magyar idős ember, tanyavilágban lévő magyar ember egyáltalán nem jut el szűrővizsgálatokra. Hihetetlen, nemrég láttam egy riportot egyébként ezzel kapcsolatban,

hogy magyar emberek, főleg a tanyavilágban egyébként, ugyanolyan körülmények között élnek, mintha bemennék egy cigány telepre, és hihetetlen betegségekkel szenvednek, és az önkéntes orvosok mennek ki szűrővizsgálatokat tartani ezek közé az emberek közé. De ezért nem kapnak pluszpénzt, az állam nem ad pluszlehetőséget azért, hogy mondjuk, ezeket a magyar embereket megvizsgálják. Tehát higgye el képviselő asszony, én értem, hogy ön hogy mondta, én úgy gondolom, hogy ön kicsit politikailag korrekten próbálta megfogalmazni ezt a kérdést a jelenlegi miliőben, hogy így fogalmazzak, ami nem politikai korrektség kérdése, hanem ez egyszerűen emberiességi szempont, hogy nem teszünk különbséget embertársunk és embertársunk között etnikai alapon semmilyen szinten.

Ennyi kiegészítést szerettem volna csak tenni ehhez a kérdéshez.

Kérdezem, hogy van-e még valaki. Vágó Sebestyén képviselő úr a szó.

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Talabér Mártának én is egy-két dologban reagálnék a mondandójára. Azért elég nagy különbség van aközött, hogy egy tipikus bűnözési formát, amit már a rendőrtisztai főiskolán is tanítottak a '80-as, '90-es években, cigánybűnözésnek nevezünk, és ez nem etnikai alapú különbségtétel, hanem egy bűnözési formának a megnevezése, ami főleg a cigány származású bűnelkövetőknél fordul elő. Elég nagy különbség itt kimondani a cigánybűnözés szót, mint juttatásokat az alapján – akár szociális, akár egyéb juttatásokat – folyósítani vagy juttatni, hogy kinek milyen az etnikai származása. Ez elég nagy különbség, és itt nincs ellentmondás a kettő között, hogy valaki cigánybűnözést mond, és nem fogadja el a pozitív diszkriminációt.

Sok mindent nem akarok mondani erről a stratégiáról, sokan elmondták előttem azt, hogy ugyanazt a zsákutcát folytatja, ami 20 éve van a roma integrációban vagy a cigány integrációban, vagyis pozitív pluszjuttatásokkal, pozitív megkülönböztetéssel próbálják kirángatni jelenlegi helyzetéből a cigányságot, ez nem megy, erre már rá kellett volna jönni, hogy nem megy, és nem az alapján kellene továbbfolytatni a cigány stratégiát.

És egyébként még felhívnám egy ellentmondásra is az előterjesztőknek a figyelmét, a jelentés ellentmondásba kerül saját magával. Több példa is volt már, a roma szűrő program, az oktatási program, és még sorolhatnám mennyi, ehhez képest tartalmaz egy olyan mondatot a jelentés, hogy a szociális, egészségügyi, közigazgatási, igazságszolgáltatási, valamint rendfenntartási területen dolgozók számára biztosítani kell olyan programokon, képzéseken való részvételt, melyek elősegítik a megkülönböztetéstől mentes gyakorlatok alkalmazását. Akkor ezek szerint ki fogják őket képezni arra, hogy ne végezzenek cigány orvosi szűrést, ne végezzenek cigány felzárkóztatást az iskolákban, mert akkor ezzel tulajdonképpen a cigányságot megkülönböztetik; tehát akkor nem értem, hogy itt most milyen megkülönböztetésről vagy milyen nem megkülönböztetésről beszélünk, tehát a cigány stratégiához nem lehet megkülönböztetés-mentesen hozzáállni, ezek szerint. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Varga László képviselő úr a szó.

DR. VARGA LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm szépen. Egészen röviden, mert itt van köztünk egy vita. Én általánosságban fogalmaznék. Azt gondolom, hogy vannak olyan típusú társadalmi problémák, mélyen gyökerező problémák, amelyekhez szükség van pozitív diszkriminációra egyébként, nemcsak ebben a tekintetben, hanem nagyon összetett egyéb helyzetekben még akkor is, ha a gyakorlatban egyébként az elmúlt 10-20 évben voltak problémák ezen a területen. Tehát azt gondolom, hogy az, hogy mondjuk bizonyos támogatásokkal tapasztalható volt visszaélés, egyébként van ilyen, nyilván akkor megfelelően a jogszabályok keretei között el kell járni, az még nem ok arra, hogy teljesen feladjuk ezt az eszközt.

Én azt hiszem, hogy az előterjesztés kapcsán azt mindenképpen el kell mondani, hogy ez a következő 10-20 év legmarkánsabb kérdése, hogy tud-e ez az ország erre a kérdésre, az együttélés kérdéseire és sok mindenre, olyan korrekt, a többség számára elfogadható választ adni, amely megoldása az ügynek. Nyilván itt vigyázok én persze minden mondatra, nem mondhatok olyan dolgokat és nem is fogok sose, amelyek ebben nem állnak meg minden keretek között a lábukon. Én egyet tennék még egyszer, és hangsúlyozottan hozzá, hogy az emberek úgy érzem, hogy békésen, nyugodtan együtt szeretnének élni, és azok a fajta mondatok, kitételek, amelyek ezeket nem segítik, az ilyen típusú stratégiáknál nem használnak, szerintem.

De mondom, másképp látjuk holnap, ebből már látom milyen irányba tartó vita lesz, én hiszek abban, hogy lehet korrekt baloldali választ adni erre, és dolgozni fogok azért. Azt azért talán elnök úr is látja, vagy ismeri annyira talán a munkásságomat is, ez nem vitatható talán, hogy azért élek olyan környezetben, meg olyan területén az országnak, hogy ez tényleg egy markáns kérdés Borsod-megyében és Miskolcon is, abban hiszek, hogy lehet erre választ adni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy kíván-e még valaki a vitához hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nem, akkor megadom a viszontválasz lehetőségét főosztályvezető-helyettes úrnak.

Dr. Ulicska László (KIM) viszontválasza

DR. ULICSKA LÁSZLÓ (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm szépen. Csak a főbb pontokra. Nem könnyű területen járunk, és ez a roma stratégia sok olyan kérdést érint, ami kétségtől bárkikor nevezhető tisztázatlannak, és nem is hiszem, hogy valaha is úgy fogunk beszélni ezekről a kérdésekről, mint véglegesen tisztázott kérdésekről, ezek problémák, amiket kezelünk.

Azt biztosan tudom mondani, hogy a stratégia alapvetően a célzás, illetve az etnikai alapú támogatások esetében is azt az uniós megközelítést alkalmazza, ami úgy szól, hogy kifejezett, de nem kizárólagos célzás, vagyis elsősorban a hátrányos helyzetű, szegénységben élő, köztük roma népességcsoport célzásáról beszél a stratégia. Ahol az idézetek konkrétan elhangzottak, hogy romák a szűrőprogramban, illetve roma szociális munkások, ezek a kormány által a keret-megállapodásba bekerült célok, ott egy nemzetiségi önkormányzat kötött megállapodást egy kormánnyal, nagyon világos célokat szerettek volna beletenni ebbe, és természetesen az érintett nemzetiséghez önmagukat önkéntesen tartozónak vallókról szól a megállapodás. Ez a stratégiának egy része, ha megnézzük egyébként arányaiban elenyésző része. És a stratégiában egészen határozottan nagyon kínosan ügyeltünk mindvégig arra, hogy nem roma stratégiáról beszélünk, nem a cigányság etnikai alapú támogatásáról beszélünk, hanem a mélyszegénységből, szegénységből, lehetetlen élethelyzetekből való kiutat keressük, – stratégia ennyiben.

És itt egy következő kérdésre a válasz, hogy miért válasz a mostani politika, mint az elmúlt 20 év politikája, én ennek a szakpolitikai vonatkozásairól bátorkodnék szólni. Annyiban próbál ez a stratégia több lenni, mint a másik kettő, amit említettem, hogy a kettőt összerakja, és nem arról beszélünk egyik oldalon, hogy sok szegény gyerek van, köztük sok szegény cigánygyerek, a másik oldalon pedig arról, hogy sok cigánygyerek van, akik között sok a szegény, hanem beszélünk szegény gyerekekről, akik között sok cigánygyermek van, és ezt egyszerre próbáljuk célozni, lehetőleg összehangolt eszközökkel.

Szóba került az, hogy felelőségek, jogosultságok hogyan vannak tisztázva, a cigányság képviselete hogyan jelenik meg. A stratégiához egy nagyon konkrét beavatkozásokat tartalmazó intézkedési terv társul, ez a 1430-as kormányhatározatban

szerepel, minisztériumonként felelősökkel, forrásokkal, határidőkkel ellátott feladattervet csatoltunk a stratégiához.

Az integráció, szegregáció témájában nem tudok mást mondani, mint amit a stratégiában többször is mondtunk, hogy vannak olyan megoldások, amik látszólag szegregált körülmények között jelenthetnek megoldásokat, és vannak olyan rossz megoldások, amik látszólag integrált módon működnek; nincsen fekete-fehér megoldás itt sem, sokszor retorikai kérdés, hogy mit nevezünk szegregációnak és mit integrációnak, itt a konkrét programok szintjén van értelme mérlegelni ezt a kérdést.

A monitorozással kapcsolatban azt már említettem, hogy a stratégiának egy borzasztó fontos eleme az, hogy rendszeresen rátekintsünk arra, részint, hogy mi történik a stratégiában vállalt feladatokkal, intézkedésekkel, részint pedig, hogy ezek nyomán, illetve ezeken kívül a társadalmi környezetben mi minden történik. Valóban nagyon alapvető tudás hiányaink vannak nem csak a cigányságról, a szegénységről, a gyermekszegénységről, a területi hátrányokról, sok mindenről; azon vagyunk, és erre komoly erőforrások látszanak a jövőben, hogy nagyon komoly kutatásokat folytassunk, illetve kezdjünk el ezeken a területeken, hangsúlyozom nemcsak cigánykérdésben, hanem általában társadalmi problémákról, hátrányokról.

Itt a Policy Solutions említett tanulmánya, a diszkrimináció és kérdésköre ügyében utalnék a stratégiának a fejezet címére, itt a kétoldalú szemléletformáláson volna a hangsúly. Tehát nem innen, vagy onnan tekintünk a kérdésre, legalább annyira fontos a közösség szemléletformálása, mint a hátrányos helyzetben élők hozzásegítése ahhoz, hogy olyan életstratégiákat választhassanak, olyan lehetőségek álljanak előttük, amik nyomán lehetséges lesz, hogy kikerüljenek azokból az élethelyzetekből, amik sem számukra, sem a társadalom egésze számára nem hasznosak, nem előremutatóak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük a választ. Szavazás következik.

Határozathozatal

Aki a H/6776. számú határozati javaslatot általános vitára való alkalmasságát támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 13 igen. Aki nem? *(Szavazás.)* 4 nem. Tartózkodás nem volt. A bizottság általános vitára alkalmasnak tartotta a határozati javaslatot.

A következő szavazás. Aki a J/6775. számú jelentés általános vitára való alkalmasságát támogatja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 13 igen. Aki nem? *(Szavazás.)* 4 nem. Tartózkodás nem volt.

És mielőtt még kisebbségi előadókat állítanánk, előtte az Emberi jogi bizottság most ülésezett, amely elének tárta a határozati javaslatát, és ők támogatják a jelentés elfogadását. Mindenkinek az asztalán van, elolvashatta. Aki ezzel egyetért, az kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 13 igen. Aki nem? *(Szavazás.)* 4 nem. Tartózkodás nem volt. Tehát általános vitára alkalmasnak jelölte a bizottságunk.

A következő a többségi és a kisebbségi előadók kijelölése. Kérdezem a többséget először. A többség részéről ki kíván előadó lenni, van-e rá javaslat? Úgy néz ki, hogy szerdán lesz ennek a tárgyalása, a legutolsó információ szerint. *(Talabér Márta: Mindenképpen meg kell most nevezni valakit?)* Ha a Házsabály ezt a lehetőséget megadja, akkor később is lehet. *(Talabér Márta: Ha a Házsabály ezt a lehetőséget megadja, akkor később jelölnénk.)* Én egyetértek ezzel, ha a Házsabály ezt lehetővé teszi, akkor rendben van.

Kisebbségi előadónak megosztva. *(Dr. Varga László jelzi, nem tudja, mert bizonytalan a tárgyalás időpontja.)* Jó, úgymint hozzá lehet szólni végül is, rendben. Baráth Zsolt képviselő úr jelentkezett, akkor Baráth Zsolt képviselő urat, mint kisebbségi előadót jelöljük.

Köszönöm szépen ennek a hosszú bizottsági munkának a segítségét, és további jó munkát kívánok a nap folyamán.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 13 perc)

Sneider Tamás
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Turkovics Istvánné